

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟ-
ΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ.
ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

Περίοδος Β - "Β": Α' (18ον) | ΑΡΙΘ. 30(639) | Σάββατον, 6 'Ιουλίου 1919.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΡΙΟΣ ΚΟΝΟΠΡΙΤΣΚΥ: Προμηθέας και Σίσυφος.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ: Τὸ πολύτιμο βάζο.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ: Λυρικά. (Preludio—
'Ελάτια).

Σ. Μ.: "Ανοιξη στή Βέτρινα.

ΠΙΚΡΑΓΚΛΩΗΣ: 'Επιγράμματα.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",: Φαινόμενα και πράγματα.

ΛΑΥΡΗΣ: Μοναξιά.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΙΡΒΑΝΗΣ: 'Ο σκηνοθέτης που μίς πέ-
πει.

ΑΠΟ ΒΛΟΜΑΛΑ ΣΕ ΒΛΟΜΑΛΑ: Θεατρικά. — 'Ελ-
ληνική φιλολογία — Ξένη φιλολογία.
Χωρίς γραμματόσημο.

Ἄπέναντι τῆς Πατρίδος σου

ἄπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ σου

ἄπέναντι τῶν παιδιῶν σου

ΚΑΘΗΚΟΝ

ΕΙΝΑΙ

Αον) Νὰ κάμης οικονομίας.

Βον) Νὰ τὰς εξασφαλίζης, μαζί με ἕνα καλὸν τόκον,

ἀγοράζων

ΕΝΤΟΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

ECCE HOMO

(Ο σοσιαλιστής εργάτης Γ. Στεργίου)... Έν τῷ μεταξὺ δ' κ. Νικόλαος Γιαννίδης ἀρχίησε νὰ ξεοκεπάζεται, νὰ φανερώσεται ἵππος εἶναι καὶ σὺν τελευταίῳ ἀπόμωλο σύντροφῳ. Κάθε νέον δρώμενος πὸν προσχωρῶσε σὴν ὁμάδα καὶ ἔδλεπε ἀπάνω του κάποια ἀξία, κάποια δύναμη, κάποια δημιουργία, τοῦ ἐπιτίθειτο ἄγρια καὶ ταπεινά μαζὺ μὲ τὴ μικρὰ κλίκα του καὶ τοῦ ἐκήρυτε ἀμείλικτη καταδίκην, μὲ διάφορα μέσα ἵπουλα καὶ μὲ σποκαφαντίες ψεύτικες καὶ ἀνύπαρκτες. Ἐχτυποῦσε, παραδειγματὸς χάριν, τὸν Μπιτζάνη, τὸν ἀληθινὸν καὶ μορφωμένον ἰδεολόγον. Ἦτο ἀληθινὸ ἀριστοῦργημα ἢ ἀπολογία τοῦ Μπιτζάνη ἀποχωροῦντος τῆς ὁμάδος. Ἀνέφερε τόσα ἱστορία τοῦ μικροανθρώπου Ν. Γιαννιοῦ, ἀπὸ τὸ Παρίσι μέχρι τῆς σιγῆς ἐκείνης, πὸ ὃ ἐπαναστάτης ὃ ἀληθινὸς θὰ ἐφροῖτε, θὰ ἐτραβοῦσε τὰ μαλλιά του. Κατόπιν διεξήγαγε ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ ἀληθινοῦ συντρόφου μας διανοουμένου Ἰωάννη Παπαϊωάννου ἢ Γιάννη Πικροῦ, καὶ ἐναντίον κάθε ἀνθρώπου, πὸν ἔδειχνε καὶ εἶχε κάποια ἀνώτερη ἀξία καὶ εὐλιχρίεια. Κάποιος ἄλλος ἰδεολόγος καὶ πολὺ ἀγαπημένος σύντροφός μας, γιὰ τὴν εὐλιχρίειά του καὶ γιὰ τὴν μεγάλη καὶ κοπιώδη ἐργασία του, γιὰ τὴν ἐξύψωση τοῦ οκλάθου ἐργάτη, πὸν ἐργάσθηκε καὶ ἐργάζεται, μετάρρασε ἕνα φυλάδιο, τὸ ὁποῖον τελευταίως ἐτύπωσε κολοβωμένον τὸ Σοσιαλιστικὸν Κέντρον τοῦ ἐκήρυξε καὶ αὐτονοῦ πόλεμο ἵπουλον. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκανε ὃ πονηρὸς Νικόλαος Γιαννίδης γιὰ τὴν κάθε ἐργασία πὸν δὲν προήρχετο ἀπὸ αὐτόν.

(Ο σοσιαλιστής εργάτης ξυλουργός Δημ. Σανδόπουλος)... Τὸν Γιαννιδί, λ. χ., πῶς νὰ τὸν κρίνω; Πάντοτε φέροθηκε καὶ φέρεται ταπεινά καὶ κοιτοπόνηρα. Ἐπιτίθειται κατὰ τῶν διανοουμένων, ὄχι διότι δὲν εἶναι καλοὶ σοσιαλισταί, πὸν πιθανὸν νὰ εἶχε δίκαιον, ἀλλὰ ἀπὸ ζήλεια, ἀπὸ τὴν ἴδια ζήλεια, πὸν ὀργίζονται οἱ στείρες γυναῖκες κατὰ τῶν πολυτόκων. Ἐπειδὴ εἶναι ἀνίκανος νὰ δημιουργήσῃ τὸ παραμικρότερο, κτυπάει τοὺς ἱκανοὺς καὶ δλους ἐν γένει, πὸν ἱποτίθειται δι' ἡμποροῦν νὰ τὸν ξεπεράσουν. Γιαννιομός, φίλε μου, δὲν θὰ πῆ σοσιαλισμός. Ὁ σοσιαλισμὸς δὲν εἶναι προσωπικὸν ζήτημα οὔτε ἐπιχειρήσιον, ἀλλὰ κίνημα συνειδητόν, διεθνές καὶ μὲ ὠρισμένην κατεύθυνσιν. Τώρα κοντὰ ἔμαθα πῶς πέθανε ἕνας ἀδελφός του ἀπὸ γρίππην καὶ τοῦ ἄφησε μισὸ ἑκατομμύριον. Ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει, εἶναι ἰδιωτικὸ προσωπικὸ ζήτημα. Τὸ ζήτημα εἶνε τὸ ὃ Γιαννιδίς, εἴτε ἑκατομμυριούχος εἶναι, εἴτε ἀπύρατος, εἶναι καὶ μένει πάντα Γιαννιδίς, ἀνθρωπῶκος ἢ ἄλλοθις καὶ καμιάν ψυχήν καὶ ἐπιμένει; καὶ ἀνίκανος διὰ σοβαρωτέραν δρᾶσιν.

Δὲν χρειάζεται περισσότερα λόγια. Εἶναι τὸν

γνωστὸς ὄσο καὶ ὃ μέγας ἐθνικὸφρων ποιητῆς Ἡλίας Σαμφάκος. Μιά τέτοια φήμη ἔχει μὲσ' σὸν ἐργατικὸ κόσμον.

Ἐφημερὶς «Ἀναγέννησις»

«Ἠοχολήθη ἕνας μὲ τὸν σοσιαλισμόν; Ἀλλ' αὐτὸ δύναται νὰ παραβιάσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ κ. Γιαννιοῦ, ὃ ὁποῖος εἶναι κατ' ἀκολουθίαν ὑποχρεωμένος νὰ τὸν στηλιτεύσῃ εἰς τὴν λαθροβίαν του («Κοινωνία») διὰ τῆς σποκαφαντίας δι' ὀργανώνει τοὺς ἀστούς.»
Ἐφημ. «Σημεία»

ΤΑ «ΟΙΚΟΠΕΔΑ» ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΙΟΥ

«Εἶναι περίεργον, δι' ὃ δὲν ἀντελήφθημεν ἀκόμη οἱ σοσιαλισταί, δι' ὃ Σοσιαλισμὸς δὲν εἶναι οὔτε τοιφλίκα μας, οὔτε μυστήριον. Ὅτι εἶναι καί, πὸν γίνεται κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ διὰ τοῦτο ἐκτεθειμένον καὶ εἰς τὰς κρίσεις καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον παντός, ὅστις θέλει νὰ ἐνδιαφερῆ μὲ αὐτό. Ἐκεῖνο, πὸν εἶναι δικαίωμα μας, εἶναι νὰ ἐλέγξωμεν κάθε εἰς βάρος τοῦ σοσιαλισμοῦ ἀνακρίθειαν. Ἀλλ' ἀπὸ αὐτὸ ὃ σημεῖον μέχρι τοῦ νὰ χαρακτηρισώμεν ὡς κακοῖθην καὶ ἀνήθικον πάντα τοιμῶντα νὰ μᾶς κρίνῃ ἢ νὰ μᾶς διεκδικήσῃ τὸ μονοπώλιον, ἢ ἀπόστασις εἶναι μεγάλη. Καὶ τὸ νὰ τὸ κάμνωμεν σποχρὰ οὔτε κἂν μᾶς σπονσιᾶ.»

(Ἐφημ. «Πρῶσοπάσις»)

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ "ΤΥΠΟΣ,"

ζητεῖ ἀντιπροσώπους τῆς εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἱκανοὺς ν' ἀναλάβουν τὴν πώλησιν τῶν βιβλίων τῆς καὶ λοιπῶν ἐκδόσεων τῆς ἐπὶ προμηθεῖα.

Ἀπευθυντέον δι' ἐπιστολῶν:

ΕΤΑΙΡΕΙΑΝ "ΤΥΠΟΣ,"

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΑΘΗΝΑΣ

ΚΑΠΙΝΑ
ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΜΕΞΗ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α' (16^{ον})

Ἀθήνα, Σάββατο, 6 Ἰουλίου 1919

ΑΡΙΘ. 30 (639)

ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΝΟΠΙΤΣΚΥ

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΚΑΙ ΣΙΣΥΦΟΣ

Abyssus abyssum vocat.

Τοῦ σεβαστοῦ μου φίλου
ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ
Μητροπολίτη τῆς Τραπεζούντας

Ἡ μετάφραση αὐτῆ σου ἀνήκει. Ξαναπλέκεται γύρω ἀπ' τὸ αἰώνιο θέμα τῆς σύγκρουσης δύο ἀντίγων στοιχείων, ἐκείνου ποῦ βαθεῖα κριτημένο στὴ γῆς ἀσυλάσιστα σέρνεται πρὸς τὰ ὕψη καὶ τοῦ ἄλλου ποῦ ἀπὸ τὰ ὕψη δλοόνα νοσταλγεῖ νὰ συνεπάρη μαζί του κάθε τι ποῦ σπαρταρᾷ καὶ δέρνεται ἐδῶ κάτω.

Αὐτὸ κόσμον εἶν' ἡ σύγκρουση. Ἄν θὰ βρῆς μέσα τῆς κάποιον ἀντίπαλο ἀπ' τὴν ξεχωριστὴ τραγωδία τῆς Δικῆς σου τῆς ψυχῆς, δέξου τὴν. Ἐγὼ θαρῶ πὼς βρῆκα καὶ γιὰ τοῦτο σου τὴν χαρίζω.

Βασιόμ, Μάης 1918.

Ὁ Μεταφραστὴς

I

ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Νύχτα. Ἀστροφεγγιά. Βράχοι. Ἀκούεται ὁ κρότος κοινοῦ ποῦ κυλιέται. Τὴν ὄρα τῆς ἐμίλιας τ' ἰστορία σβήνουν. Γλυκοχαράζει. Ὁ ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ φορεῖ φρυγικὸ καλπάκι καὶ κοττό μαντίλα.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἀφωρισμένοι κρότοι! Χάθηκα ἀκόμα μιὰ νύχτα. Ἀκόμα κι' εἶναι ἄνθρωπος δύσκολα θάκλεινε μάτι, δὲ λέγω ἕνας θεός. Κι ἐμένα τόσο μοῦ χρειάζεται ὁ ὕπνος. Τόσο μοῦ χρειάζεται (Ὁ κρότος πάλι ἀκούεται ἀπ' τὸ βάθος τοῦ γκρεμοῦ). Τουλᾶχιστο νᾶξερὰ ποῖος διάβολος παίζει ἐκεῖ κάτω σὺν Ἀδῆ τὸ δλοκο. (Φωνάζει.)
Ἔ! Ἔ!

ΣΙΣΥΦΟΣ (Φωνὴ ἀπ' τὸ βάθος τοῦ γκρεμοῦ).—
Κι' αὐτὴ κυλιόηκε.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μοιάζει σὰ μιὰ ἀνθρώπινη.
Μ' ἀκούς, ὦ ἄνθρωπε;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Κι' αὐτὴ πάλι κυλιόηκε. Ὡχ!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Θάνατι κάποιος ἦρωας! Πανθόν ἕνας ἀπ' τοὺς ξανθομάλληδες ἐκείνους γίγαντες, ποῦ ὁ Δίας ἔχει ρίξει σιτοὺς ὤμους τοὺς βράχους καὶ τοὺς ἔχει δέσει μ' ἀλνοῖδες. Λέει πὼς διὰν οἱ ἀλνοῖδες σφίγγουν παραπολὸν κι' ὁ

γίγαντας κουνιέται ἢ γῆς τρέμει καὶ τὰ βουνὰ χαλνιέται. Μὰ πιθανὸ αὐτὸς νάσαι ἀπλὸς λαϊόμος. Ἔ! Ἔ!

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Τάχα νὰ μὲ φωνάζη κάποιος; Ἔπει οἱ βράχοι ἀντιβουίζουν κάτω ἀπ' τίς πέτρες ποῦ κυλιέται;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἔ! Ἔ!

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Φωνάζει. Ἐγὼ ὅμως δὲν βλέπω ποῖος εἶναι αὐτὸς ποῦ φωνάζει. Ἡ σκόνη ποῦ σηκώνουν οἱ πέτρες πέφτοντας μοῦ χώνεται στὰ μάτια. Μοῦ φαίνεται πὼς ἀκούω πλατάγιμα μεγάλων φτερῶν... Ἡ μήπως εἶναι μονάχα ὁ ἀγέρας ποῦ φυσάει; Ὁχι. Εἶναι ἕνας ἀητός!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἔ! Ἔ! Ἀνθρώπε!

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἐνας ἀητός ποῦ μιλεῖ. Μὲ καλεῖ ἄνθρωπο. Πρέπει νάσαι παραπολὸ ψηλὸ αὐτός. Δὲ βλέπει ποῦ εἶμαι Τιτάνας. Ἀπ' τὰ ὕψη ποῖος εἶναι φαίνεται κολὰ δ,τι γίνεται κάτω. Τὰ χέρια τοῦ Τιτάνη φαίνονται σὰν ξερόκλαδι, τὸ κεφάλι του τὰ σπῆρος στυπιοῦ, τὸ κορμὶ του ἴσο με μιὰ κολοκύνθα καὶ τὰ πόδια του σὰν τὴν γαλαριά, ποῦ ὅπου κι' ἂν τὴ παίρνεις φτυρώνει. Δὲ μπορεῖ νὰ μὲ δεῖ (Φωνάζει). Τί θέλεις, ἀητό;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μὲ καλεῖ ἀητό. Παράξενη ἰδέα ποῦ ἔχουν γιὰ μᾶς τὰ πλάσματα ποῦ ζοῦν κάτω. Ἀπ' τί θάθη τῆς ἀβύσσου, ὅπου τὸν ἔχει ρίξει ὁ Δίας, δὲ μπορεῖ νὰ μὲ καλοδῇ. Τὸ ροῦχο μου, ποῦ τὸ φυσάει ὁ ἀγέρας, τὸ παίρνει γιὰ φτερά. Φτερά! Ὡ, τί θάτανε νὰ τὰ εἶχα! Ὁχι, κι' ἂν εἶν' ὅμως, αὐτὸ εἶναι καλὸ οἰκειό. Ὁ ἀητός εἶναι τ' ἄριστο τοῦ Διὸς (Φωνάζει). Τί κάνεις, ἀδερφέ!

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Μὲ λέει ἀδερφέ. Αὐτὸ θὰ ἦταν ἴσια ἴσια πολὺ καλὸ, μὰ εἶναι ψέμα. Ἀδερφέ: τ' ἀδερφεῖ ἦσουν σι' ἀλήθεια ἀδερφέ μου, ἤθελες σταθῆ πλάγι μου στὴ δουλειά κι' ἤθελες κουβαλήσει πέτρες, καὶ δὲ θὰ στροφουρίζεις στὰ ὕψη. Ἀδερφέ! Ἀμα ἐκεῖ στὰ ὕψη χρειάζονται τὴ βοήθειά μας, μᾶς λέει «ἀδερφέ»... Δὲ σὲ πιστεῖω ἐγὼ, καλὸ μου πουλάκι. Μὰ νὰ σ' ἀκούω μετῶν. (Φωνάζει). Καὶ τί θές;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Σταμάτα τὸν κρότο ποῦ ἀκούεται ἀπ' τὸν γκρεμὸ. Ἐμένα μοῦ εἶναι ἀπαραίτητη ἡ οἰγαλιά.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἔτσι καὶ εἶναι. Κάτι τοῦ χρειάστηκε.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ὁ Δίας δὲ μπορεῖ νὰ κοιμάται.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ὁ Δίας τάχα σ' ἔστειλε σ' ἐμένα;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Εἶναι κάπως ἀπλοϊκός! Κι' αὐτὸ μὲ βοηθεῖ. Ποῖος ξέρει ἂν θάθελε νὰ μ' ἀκούσῃ ἂν τοῦ μιλοῦσα μὲ τῆνομά μου. Ἀλλὰ καὶ δίχως αὐτὸ μήπως δ,τι λέγω καὶ ὁδοῖαν δὲν εἶναι ἀληθινὸ; Ἡ θέση ἢ δική μου εἶναι πάντα ποῦ

κονιά στο θρόνο του Δία παρά ή τρύπα όπου κάθεται αυτός. Κι' αν ο Δίας δε μιλάει ούτε μ' εμένα, ούτε μ' αυτόν, ωστόσο αν μιλούσε πάντα εγώ θα τον άκουα πιο νωρίς και θα τον ένοιωθα πιο καλά (Φωνάζει). Ναι, ο Δίας μ' έχει στείλει σ' έσένα.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Δεν πάει καλά... Θα είν' ανάγκη να του κάνουμε περισσότερη τιμή.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Γιατί γίνεται τέτοιος κρότος αυτού κάτω; Τι κάνεις εσύ εκεί;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ποιος ξέρει... Ίσως και να μην έρχεται απ' το Δία. Πάντα όμως πρέπει να ναι κανείς προσεχτικός μ' αυτόνε (Φωνάζει). Κουβαλώ πέτρες στο βουνό. Οι πέτρες σπάζουν και τα θρύφαλλά τους κυλιέται κάτω.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Τα θρύφαλλα. Ποτέ δε φανταζόμυνα πώς τα θρύφαλλα μπορούσαν να κάνουν τόσο θόρυβο. Άνυπόφορο κρότο που σ' εκκουφάει.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ναι, διαν κυλιέται στην άβυσσο. Τις πιότερες φορές κυλιέται και κοιρώνι αλάκερο.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Κ' ή δουλειά σου τελειώνει γρήγορα;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Αν θα τελειώση; Δε ξέρω Δεν είν' άκούσει για κανένα τέλος. Πώς μπορεί να γίνει αυτό; Έγώ κυλώ την πέτρα τον άνήφορο, κι' αυτή ξανακυλιέται στο βυθό. Έγώ την κυλώ και πάλι. Ποιό τέλος μπορεί να ναι μ' αυτό; Πές μου εσύ μήπως μπορεί μ' αυτή τη δουλειά να θμωχει τέλος; Έγώ ήθελα γελώντας με το έργοιμά σου, αν δεν ήταν τα μάτια μου δακρυρομένα απ' τη σκόνη που χένεται μέσα τους.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ποιό φταίξιμο τάχα να ξαγοράσεις, δουτυχιόμενε, με τη δουλειά σου αυτή;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Έξαγοράζω φταίξιμο; Δεν καταλαβαίνω γιατί μιλάς;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Σ' έρωτώ. Ίσως να κανεις κάποια κακή πράξη και για τούτο ο Δίας σ' επρόταξε να κυλῆς τις πέτρες. Έτσι που το βάρος τους να σου θμιζέει το βαρύ του το χέρι.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Δεν καταλαβαίνω αυτό που λές. Άπ' τον καιρό που σήκωσα τα χέρια μου κι' ένοιωσα τη δύναμή τους, ολοένα κυλώ τη μια πέτρα καιπί απ' την άλλη άπάνου από τα βράθη της άβυσσου. Μά όλες αυτές οι πέτρες ξανακυλιέται πάλι στο βυθό. Μερικές πέτρες είναι πιο βαρειές, άλλες πιο λαφρύτερες, μά όλες ξανακυλιέται στο βυθό. Και πάντα το μέτωπό μου είν' βρεγμένο από ιδρώτα. Κ' ή πλάτη μου βρεγμένη από ιδρώτα. Αν μπορούσα τουλάχιστον: μια φορά... άπάνου στην κορφή... (Άκούεται κρότος). Όχι! Δε μπορεί. Έδώ δεν είναι καμιά ξαγορά, εδώ είν' ή ζωή.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ω, νιφή, αλώνια δουλειάρα δέναιη!

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Τι είπες, άητέ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Σε ύμνω ώσαν θεό, σέ πατιώ σαν σκουλήκι με το πόδι μου. Όχι θέλει; Διάλεξε!

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Οι ήγει των λόγων μας πάνε απ' τον ένα προς τον άλλο, μά εμείς δε νοιώθουμε ή ένας τον άλλο.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ποιος σέ παραμονεύει;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Δεν άκούω καλά τα λόγια σου. Όταν για πρώτη φορά είν' άνοίξει τα μάτια μου, είδα τις πέτρες αυτές που έκοιτόντουσαν άκίνητες και τα χέρια μου κινήθηκαν μόνα τους για τη δουλειά. Οι κτηγοί των άγριογιδιών είχαν κάνει για μένα κάτι παρανόμια, μά αυτά είν' γέματα. Άληθινά είναι μονάχα πώς οι πέτρες πάντω ξανακατεβαίνουν.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Σ' έρωτώ. Μήπως σε παραμονεύει κανείς διαν δουλείεις;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Όχι. Ποιανού αυτό μπορεί να χρεαστεί; Μήπως παραμονεύουν εκείνον που είν' για να ζήσει; Αυτό γίνεται μόνο του.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Και ποιος είν' ο σκοπός της δουλειάς σου;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Δεν καταλαβαίνω καλά καιά τί μ' έρωτάς.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Σ' έρωτώ γιατί κυλῆς τις πέτρες;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Αυτές κοιρακυλιάνε τον κτήφορο, γι' αυτό κι' εγώ τις κυλάω τον άνήφορο. Αυτό είναι τόσο άπλο πράγμα.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Δε είναι διόλου άπλο. Στην ίδια βάση μπορούσε να πει κανείς διαν οι πέτρες ξαναπέφτουν γιατί εσύ τις κυλῆς τον άνήφορο. Κατάλαβες; Μπορείς να βάλεις το ενα στη θέση του άλλου, ώσαν δυο κουλουράκια.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Έτσι, όπως τις κυλώ... (Ήχουται κρότοι) τις κυλώ. Όχι!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Είσαι πιο άνόητος απ' όσο νόμιζα. Πές μου τί σ' άνάγκασε να πιόσης μια τέτοια βαρειά δουλειά. Θα έπηχε βέβαια γι' αυτό κάποια αμία;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ναι, βέβαια.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ποιά λοιπόν;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Τώσ' άμέσως... Περίμενε... Κάποτε, βλέπεις, το ήξερα. Τώρα πιά δε θυμούμαι (Μια στιγμή στιγμή). Όχι δε μπορώ να θυμηθώ. Ο κρότος των πετρών μου σκότισε τη μύση γι' αυτό το πράμα.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μου φαίνεται όμως διαν κάποτε έδω και πούνη καιρό, την ήξερες εσύ την αμία. Δεξίξει έτσι να δουλεύεις χωρίς να ξέρεις το σκοπό της δουλειάς σου.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Σί' αλήθεια, σί' αλήθεια, πού λέγω, την ήξερα εγώ την αμία. Μά ελα που δεν ξέρω γιατί τάχα μου είχε αυτό εξαίτησθ ή απ' το κεφάλι. Και δεν είν' παράξενο. Με τέτοια δουλειά! Τώρα άμέσως... Περίμενε... (Πάλι στιγμή για μια στιγμή). Όχι, δε μπορώ να θυμηθώ! Και να σου πώ είναι το ίδιο. Κι' ακόμα πιο καλλίτερα, να σου πώ. Θυμάμαι κι' εγώ άλλοιτες έστοχαζόμουν το γιατί και πώς. Και τότε μου σπάζανε όχι μόνο τα κόκαλα, μά και τα μαλά μου, και γι' αυτό ήμωνα πολύ άφαιρεμένος. Τώρα τις

κλιῶ τις πέτρες τὸν ἀνήφορο, γιατί... Πῶς τὸ εἶπες ;...

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Βιάνα !

ΣΙΣΥΦΟΣ.— ... Γιατί αὐτὲς κυλιέονται τὸν κατήφορο... (Κρότος) Ὡχ !

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἀνατὴ φωνὴ σου χάρισε ὁ Δίας ὁ πατέρας. Ἀκούεται κι' ἀνάμεσα ἀπ' τὸ θόρυβο. Ὁ Δίας ὁ πατέρας σου χάρισε φωνή !

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἐμένα μ' ἐγέννησε ἡ γῆς.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Κι' ἐμένα μ' ἐγέννησεν ἡ γῆς. Μὰ αὐτὴ ἦταν μίνα μόνο τῆς σάρκας μου. Ἡ σκέψη μου πηγάσει ἀπ' τοὺς θεούς.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἐμένα ὅμως μ' ἐγέννησεν ἡ γῆς.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἡ μιλιὰ σου ἔμαθε ἀπ' τις πέτρες σου νὰ κυλιέται τὸν κατήφορο. Καὶ σὺ τὸ κυλεῖς αὐτὸ ζωῆ.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Μὰ νὰ ἐγὼ τοῦ ζῶ. Καὶ τί κάνεις τόχα εὐὸ ἐκεῖ σιὰ ὕψη ; Ἐγὼ καθόλου δὲ μπορῶ νὰ καταλάβω τί μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνει ἐκεῖ ἀπάνω. Ἐδῶ τὰ πράγματα εἶν' ἀλλοιώτικα. Τὰ χέλια ροιτίζουν δουλειὰ Μὰ ἐκεῖ ἀπάνω ;...

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ὡ, καταραμένη ἀπ' τοὺς θεούς ἀτίθιση ἀνάμεσα σιὰ ὕψηλὰ καὶ τὰ χαμηλά! Κι' ἐγὼ ζῶ, ἀδελφέ μου.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Πάει νὰ πει καὶ σὸ κυλῆς πέτρες ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἐοὺ προκαλεῖς τὸ χαμόγελο σιὰ χεῖλια, πὸν ἀπὸ πολλὸν καιρὸ ξεουνήθισαν νὰ χαμογελοῦν. Ἀπῆλπι πὸν δὲ σὲ βλέπω.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Γιὰ πὲς μου, οἱ πέτρες οἱ δικές σας εἶναι ποὺ μεγάλες ; Ἐλα πιὸ κοντὰ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ σ' ἀκούω καλλίτερα.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Κι' ἐγὼ ζῶ. Μὰ ἡ δική μου ἡ ζωὴ δὲ γίνεται μὲ κύλισμα πετρῶν. Ἡ δική μου ζωὴ εἶναι αἰώνιος πόθος καὶ κίνηση τῆς σκέψης. Αὐτὸ μὲ χάρισαν οἱ θεοί.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἀὐ μὲ λές, μὲ τί καταγίνεσαι εὐὸ ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Γυρεύω τὴν ἀλήθεια.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Μήπως χάθηκε ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ποιὲς δὲν εἶχε βρεθῆ. Ποιὲς !

ΗΧΩ.— ... Ποιὲς !

ΗΧΩ (μακρονότερη).— ... Ποιὲς ! ...

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Καὶ ποῦ ξέρεις εὐὸ πὸς ἐκεῖνο πὸν δὲ βρεθῆκε ποιὲς ἰσάρχει ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Τὸ αἰσιάνουμαι.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Καὶ σὲ κάνει νὰ πονεῖς αὐτὸ ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ναι, γιατί δὲν τὴν ξέρω.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Δὲν καταλαβαίνω τίποτα. Γιατί νὰ πονεῖ κανεὶς γιὰ κείνο πὸν δὲν ξέρει ; Ἐγὼ πονῶ διὰ λαβόνεται ἡ πλάτη μου εἴτε ξεφλουδίζεται τὸ πειτὸ μου. Μὲ ἐγὼ ξέρω καλὰ γιατί πονῶ. Τότες τὴ σκουντῶ μὲ τὸ πόδι μου καὶ τῆς λέω καταραμένην.

ΗΧΩ.— Καταραμένην...

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ναι. Αὐτὸ εἶν' ἔτοι. Μὰ ἐκεῖνο πὸν ποτῶ ἐγὼ νὰ μάθω μὲ κάνει νὰ πονέσω πιότερο παρὰ ἐκεῖνο πὸν ξέρω.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἀυτιχιόμενε ἀπὲ !

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Τί εἶπες ;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Εἶπα δυνατιχιόμενε !

ΗΧΩ.— ... Δυνατιχιόμενε ! ...

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μοῦ φαίνεται πὸς ἡ ἄβυσσος εἰτόλμησε νὰ μὲ συμπονέσει.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Μὴ τὴν προσέχεις. Αὐτὴ εἶναι σὰν τὸ παιδάκι, πὸν ξαναμασῶ ξένα λόγια, γιατί δὲν ξέρει νὰ πει δικὰ τῆς. Στὴ γενιά μου ὑπάρχει μιὰ παράδοση, πὸν λέει πὸς κι' αὐτὸ θὰ γίνει μὲ τὸν καιρὸ. Οἱ ἄβυσσοὶ θὰ φωνάζουν ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη ἀνάμεσα ἀπ' τὰ παχειὰ στρώματα τῆς γῆς, ὁ βυθὸς ἐνὸς ὀκεανοῦ... ψιθυριστὰ θὰ μιλήσει μὲ κάποιον ἄλλον... Αἱ, πὸς σου φαίνεται αὐτό ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Τὰ λόγια σου ζυγώνουν τὴν ἀλήθεια πιότερο ἀπ' ὅσο φαντάζεσαι εὐὸ. Ἐγὼ, ὅταν σιχαίνομαι τὴν ἀδλιότητα τῆς ζωῆς, ἀκούω τοὺς στεναγμούς τῆς καὶ τὸ σιγομίλημα τῆς ἀβύσσου ἀδελὰ μου μὲ ξυπνᾷ ἀπ' τὸν ὕπνο.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἐτοὶ σου φαίνεται. Ἡ παράδοση λέει πὸς αὐτὴ θὰ γίνει τότες, διὰ δ' ἀδυνατίσουν τὰ χέρια μου. Καὶ κείνα εἶναι τόσο δυνατὰ! Κι' ἂν ὅλος ὁ κόσμος χαλάσει, τὰ χέρια μου δ' ἀντέχουν. Μὰ πὲς μου, τί κάνεις εὐὸ, γυρεύοντας ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Πάω γιὰ φωτιὰ. Γιὰ φῶς γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πλάσματα, γυρεύω τὴν ἀρχικὴ πηγὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων. Πάω σιὰ Δία.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ποῦ ξέρεις πὸς ἐκεῖνος τῶχει αὐτὸ ποῦ λές ;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Βλάστημε! Δὲν εἶν' παράξενο πὸς οἱ θεοὶ οὐ πέτασαν σιτὴν ἄβυσσο.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Πίστεψέ με. Κανεὶς δὲ μ' ἐπέταξε. Ἐγὼ ἤμουν πάντα ἐδῶ. Ὅσο γιὰ τὸ φῶς καὶ τὴ φωτιὰ, ἐγὼ θαρρῶ πὸς εἴτε βρῆσκονται παντοῦ εἴτε δὲν ἰσάρχουν.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Αὐτὸ εἶναι περιεργό. Ἡ ἄβυσσος κἄτι τοιῶθι. Αὐτὸ μ' ἀρέσει.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Βλέπεις τὸ νὰ πάει κανεὶς γυρεύοντας φωτιὰ σημαίνει νὰ κινεῖται χωρὶς φωτιὰ, πὸν πάει νὰ πει σιὰ σκοτεινὰ, ψηλαφητὰ, πὸν κι' αὐτὸ πάει νὰ πει νὰ χάσει τὴ σιγάτα καὶ νὰ μὴ βρεῖ τίποτα. Τὴ φωτιὰ, βλέπεις, πρέπει νὰ τὴν κάνεις ὁ ἴδιος κι' ὄχι νὰ τρέχεις κατόπι τῆς.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἀὐν καταλαβαίνω...

ΣΙΣΥΦΟΣ. Τώρα σοῦ τὸ ἐξηγῶ. Ὅταν ἐδῶ σιτὴν ἄβυσσὸ μου ἴδνα τὸ κοιτῶνι χινεῖται πάνω σι' ἄλλο πετιέται μιὰ σπιθα καὶ φέγγει. Γιὰ μιὰ σιγμοῦλα μονάχα, μὰ φέγγει. Κι' ἐπὶ ἐκεῖ σιὰ ὕψη χίπτα τετῶτα βαρεῖα πράγματα ἴδνα ἀπάνω σι' ἄλλο καὶ θὰ κάνεις ἀπ' αὐτὸ φωτιὰ καὶ φῶς. Φτάνει μονάχα νὰ χιπαῖς μὲ δύναμη. Μὴ σὲ μέλει μήπως σπάσει κἄτι τις, μήπως σαγίσει κἄτι. Χτίπτα, λόνον γάρη, ἔταν ἀνθρωπο πάνω σιὰ Δία. Ἄν ὁ ἀνθρωπος ἀντέχει σιὰ γιγλήμα, τότες θάχεις σίγουρα μιὰ λάμπη σοῦ οὐ! οὐ!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μιὰς σὸν τοιελός. Γιὰ τὸ φῶς καὶ γιὰ τὴν πηρὸν του δὲν ἔχεις καθόλου ἴδνα. Πὲς μου, ποιὲς νὰ σηκώσεις τὸ κεφάλι σου ;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἄν μπορῶ, λέει ; Ἐγὼ τὸ σηκῶνω σὲ τέτοιο ὕψος ὅσο κατορθῶνω νὰ κυλήσω καὶ

τήν πέτρα. Αυτό όμως δε φελάει οὐ τίποτα. Ξαναπέφτει.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ἡ πέτρα εἶτε τὸ κεφάλι;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Ἡ λίθο πέφτει. Τότες κι' ἐγὼ σκόβω νὰ τὴν ξανασηκώσω. Σοῦ εἶπα πὼς ἡ πλάτη καὶ τὸ κεφάλι μου εἶναι βαμμένα σὶν ἰδρωῖτα. Γιὰ τὸ κεφάλι μου λίγο μὲ μέλει. Μὰ καὶ τὸ κεφάλι πέφτει.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Δὲ μοῦ λές, διὰν κολῆς τὴν πέτρα τὴν ἀνέγυρο σὶ' βουρὸν καὶ μὲ τὰ μάτια σου ἀκλουθῆς τὸ κέλιμα, δὲ βλέπεις χρυσαφένιο φῶς ψηλά ἐκεῖ ἄπάνω;

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Μὰ τίποτε ἐγὼ κλείω τὰ μάτια, γιατί ἡ σκόνη μοῦ χίγεται ἄπάνω μου. Ὑστερα, ἂν κοίταγα ψηλά, θάταν ἴσως ἀνάγκη νὰ κληθῶ καὶ τὴν πέτρα πὶδ ψηλά. ὦ, γι' αὐτὸ εὐχαριστῶ!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— ὦ θεληματικὴ τρυφότης τῆς ἀδύσσοῦ! Μὰ ἴσως κἄπου, ἀπ' τὸ πλάγι, νὰ... δὲ ἔχει ἴδει κανεὶς πορὰ μιὰν ἀχιθίδα φωτὸς. Ζωντανή, χρυσή, λαχταριστὴ λάμψη! Αὐτὴ εἶν' ὁ ἥλιος.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Λαί, κερεῖ κι' αὐτὸ Μὰ σὶν πλάγι μου ὁ ἰδρωτίας δὲ στεγνώνει. Κ' οἱ πέτρες παντοτεινὰ κολιούνται σὶδ θυθῶ.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Καθημερινὰ ὁ ἥλιος βγαίνει ἀπ' τὴ θάλασσα, κι' ἀπ' τὰ χρυσαφένια του τὰ μαλλιά σκορπίζει πάνω στὴ γῆ ῥόδα. Ὑψώνεται ὀλοένα ψηλά. Καρπίζει τὰ σταυροκέφαλα, δυναμώνει τὸ σταφύλι καὶ τὸ μεσίτωνει ἀπὸ γλυκάδι. Πληθαίνει τὰ κεπάδια σὰ λειβάδια, γιομίζει ἀπὸ χρυσοὺς τοὺς καρπούς σὰ δάση καὶ τὰ χεῖμα τῶν καρσιῶν σιολίζει μὲ πορφύρα. Ὑψώνεται ὀλοένα ψηλότερα. Σκεπάζει μὲ ἰδρωῖτα τὰ μέτωπα τῶν θεοειτάδων, γεννᾷ τὴ φλόγα σὰ στήθια τῶν ἀνθρώπων, διώχνει τὸ λάρι πίσω ἀπ' τὴ λαχίνα σὶδ πρὸς ἑσπέρην, σιάζει γυρὸ ἀπ' τὴ σφενιμιᾶ. Ὑψώνεται ὀλοένα ψηλότερα. Ἡ γῆ ἀναπνέει τὴν ἄρχα καὶ τὰ στήθια τῆ; ταράζονται ἀπ' τὰ λουλούδια, ἀπ' τὸ σιτάρι; ἀπ' τὴς μερμηγκοφωλιῆς χύνεται τὸ ἄρωμα τῆς σμύρας, τὰ ποτάμια κολῶν σὸν ζαφειρένια κι' ὁ ἀγέρας λιγοθυμᾷ ἀπὸ χάϊδια. Φτάνει τέλος ὁ ἥλιος σὰ ἕψη, ἥλιος ἀχιδοδόλος, θεϊκός, εὐλογημένος, μεγάλος!

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Πολὺν ἄμορφο παραμῦθι. Οὐχ!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μὰ καὶ τὴ νύχτα πλένε σὶν οὐρανὸ θεϊκὰ ἀστέρια. Πλέει ἡ γλυκεῖα Σελήνη, ὁμοία μὲ ἄσπρο φλεγόμενον ῥόδο, πλέει ὁ φωτεινὸς Ὁρίων, ὁ αἱματόχρωμος Ἄρης, ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Ἥρα, πὸν δίνει ζωὴ, κι' ὁ Ἀπόλλωνας μὲ τὴ Λέρα. Πλένε τὰ περιτάγωνα τ' ἀστέρια, ποδναὶ γλυκὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ φέρουν καλὰ ὀνειράτα, καὶ τὰ τοῖγωνα τ' ἀστέρια, ποδναὶ καλὸ νὰ μὴν τὰ πολυκοιτάζει κανένας. Ὅλο τὸ ἄπειρο εἶναι γιομῆτο ἀπὸ ἀσημέρια φωτισχνοῖα... Ὅλα ὅμως αὐτὰ εἶναι ἴσως μπροστὰ σὶδ αἰώνιο πῦρ, πὸν πάω γυρεύοντας γῶ. Αὐτὸ τῆχει ὁ Δίας. Τὸ κρατεῖ σὰ δυνατὰ, τ' ἀθάνατὰ του χέρια. Κ' εἶναι φιλόλογος καὶ ζουλιάρχης αὐτὸς καὶ δὲν ἔδωκε σὶν ἄνθρωπο οὔτε μιὰ μικρὴ ἀχιθίδα. Τὴν ἔδειξε μονάχα ἀπὸ μακρὰ. Μὲ φωτιὰ γράφει ἰδιόμα του ἄπάνω σὰ θυμωμένα σὴγγερα. Κι' ὁ ἄνθρω-

πος, σὸν ξεμυαλισμένος, ἤγρε κατόπι του, πῆγε, πῆγε... Ὁ Δίας κερταρῶ, ὁ Δίας φοβάται...

"Ἄν ἔξεραι γιατί φοβάται;

ΗΧΩ.—... Φοβάται...

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Εἰμένα μόνχε δώσει τὴν ὄραση νὰ βλέπω καθαρά. Ἐκείνος πὸν δὲ βλέπει καθαρά εἶναι τρυφός. Μήπως ὁ Δίας θέλει τὸν ἄνθρωπο τρυφός;

ΗΧΩ.—... Τρυφός...

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μὲ πειράζει ἐμένα αὐτὴ ἡ φωνή, πὸν φαίνεται σὸν προφητικὴ κι' ἀπαντᾷ γιὰ δὲ κανεὶς δὲν τὴν ἰρωτᾷ.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Σοῦ εἶχα πεῖ νὰ μὴ δώσεις προσοχὴ σ' αὐτὸ. Οἱ βράχοι ξαναλένε μονάχα τοὺς ἤχους πὸν ἀκούσαν.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Μὰ ἐγὼ δὲν εἶχα πεῖ πὼς ὁ Δίας φοβάται, ἐγὼ δὲν εἶχα πεῖ πὼς ὁ Δίας θέλει τὸν ἄνθρωπο τρυφός. Ἐγὼ ἐρώτησα μονάχα.

ΣΙΣΥΦΟΣ. Μπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω πὼς ἡ φωνὴ αὐτὴ ξαναλέει μόνον ἐκεῖνο πὸν κἄπου κἄποτε εἶχε λεχθεῖ. Κ' εἶναι τὸ ἴδιο ἂν λέχθηκε ἐδῶ καὶ πολλὴν καιρὸ, εἶτε τόρα, εἶτε ὕστερα ἀπὸ χίλια χρόνια. Μὰ, πὸς μου, τάχα ἐοεῖς εἶστε τόσο ἀτυχεοῖται. πὸν δὲ μὴσεῖτε ἀρκετὰ νὰ χαρεῖτε τὴν εὐτυχία σας; Τάχα γι' αὐτὸ σὰς χρειάζονται τόσες δυνατές, ζωηρές καὶ θεϊκὲς ἀκόμα φωτιές;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ὅχι. Ἡ γενιά μου εἶναι κακώμοιρη, ἄδλια καὶ ὄλα τὴν κωνηγοῦν.

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Κ' ἐοεῖς κολῶτε πέτρες;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Κἄτι χειρότερο ἀπὸ πέτρες. Ἐμεῖς κολῶμε τὸν ἀνήφορο τὴς σκέψης μας, κ' οἱ σκέψεις ξαναπέφτουν σὶδ θυθῶ. Ἐμεῖς κολῶμε τὸν ἀνήφορο τὴ θέλησὴ μας, κ' ἡ θέλησὴ μας ξαναπέφτει σὶδ θυθῶ. Ἐμεῖς κολῶμε τὸν ἀνήφορο τὸ πνεῦμα μας, καὶ τὸ πνεῦμα μας ξαναπέφτει σὶδ θυθῶ. Τὸ ἕπος εἶν' ὁ Δίας, ἡ πέτρα εἶν' ἡ ζωὴ κι' ὁ θυθὸς εἶναι τὸ τίποτα.

ΣΙΣΥΦΟΣ.—ἸΚαὶ δὲ σὰς τρώει τὸ μαρᾶκι;

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ὅχι.

(Ἀκούεται ἀπὸ μακρὰ κρότος πετρῶν πὸν πέφτουν.)

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Πάει νὰ πεῖ ἐοεῖς δὲν εἶστε ἄθραποι ἄλλὰ Τιπᾶνες!

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— Ὅχι.

(Ἀκούεται ἀπὸ μακρὰ κρότος πετρῶν πὸν πέφτουν.)

ΣΙΣΥΦΟΣ.— Πάει νὰ πεῖ ἐοεῖς δὲν εἶστε ἄθραποι ἄλλὰ Τιπᾶνες!

ΗΧΩ.—... Τιπᾶνες... (Ἀκούεται μακρυνὸς κρότος.)

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ.— ὦ, Δία, κλείνε τ' αὐτὶ σου στὴ μαρτυρία τῆς ἀδύσσοῦ!

(Στ' ἄλλο φέλλο τελειώνει.)

(Μετάφραση ἀπὸ τὸ Ρωσικὸ.)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΝΟΝΙΑΗΣ

Βάλε ἕναν ἀπ' ἀπτοὺς πὸν μιλοῦνε ὄλο γιὰ μάθηση. Καταφρονεῖ τοὺς ἄλλους, θέλει νὰ τοὺς κωβερνήσῃ, νὰ τοὺς μάθῃ, κάνει τὸ σοφὸ καὶ δὲ γνωρίζει τοὺς πρὸ ἐπιπέδους λόγους τῆς γλώσσας τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὴ τὸν τὴν ἀνάθετα τὴ βάρφισε σωφροσύνη. Γιὰ τοῦτο κάνει τὸν περήφανο, φωνάζει πὼς δὲν δὲν τοῦ ἀρέσουν. Θέλει λεφτεριά.

Ψυχδρηθ

ΚΟΚΚΙΝΑ ΦΥΛΛΑ

ΤΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΒΑΖΟ

«Μιά απισμένη ἴμω; στάμνα, ἴπως
κι' ἂν γάισε, ὅπως κι' ἂν ἔσπασε...
τίποτα δὲν ἀξίζει.»

K. STRICH

Μιά φορὰ κι' ἔσαν καιρὸ ἦταν ἓνα παλικάρι γε-
ραῖο δροσοπυγὰ νιάτα καὶ γλυκεῖα καλοσύνη. Καὶ
τώραῖο καὶ καλὸ παλικάρι εἶχε μιὰν ἀγάπη σὰν τὴν
αὐγὴ καὶ σὰν τὸ τριαντάφυλλο τοῦ Ἀπριλίου. Καὶ ὁ
Θεὸς εὐλόγησε τὴν ἐνωσὴ τους, κι' ἄρχισε ἀπὸ τότε,
γι' αὐτοὺς, μιὰ τρισεντυχιομένη ζωὴ...

Κι' ἦτανε μιὰ φορὰ ἓνας ἄνθρωπος τρισεντυχι-
ομένος. Κι' ὁ τρισεντυχιόμενος αὐτὸς ἄνθρωπος
εἶχε ἓνα πολύτιμο βάζο ἀπὸ φαρφουρί, ψηλὸ σὰν
τὸ μισὸ του μισοῦ, κεντημένο μὲ χρυσὰ λουλούδια καὶ
λαουλουδιόμοια μὲ μαργαριτάρια, ρουμπίνια καὶ δια-
μάντια.

Κι' ἦτανε τόσο ὠραῖο αὐτὸ τὸ βάζο, πὸν κάθε φο-
ρὰ πὸν τὸβλεπε ὁ καλὸνυχος ἄνθρωπος, ἐνωθε τὴν
καρδιά του νὰ πλημμυροῦν ἀπὸ μιὰ τέτοιαν εὐτυχία,
πὸν λημονοῦσε βίαιε τὶς πίκρες καὶ τὶς ἀσκήμιες
τῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸ ἴσια ἴσια ἦτανε τόσο εὐτυχομέ-
νος.

«Ὅπου καὶ νὰ θροσκοῦνταν, ὅ τι καὶ νὰ ἔκανε, ὅ τι
καὶ νὰ τοῦ τύχαινε — αὐτὸς συλλογιζότανε τὸρῶραῖο,
φαρφουρένιο βάζο του, κι' ἐνωθε μιὰ δύναμη νὰ
τοῦ γερμίζει δλόκερο τὸ κορμὶ του.

«Ὅταν μάζευε λουλούδια — γιὰ νὰ τὰ βάλει σὲ τὸρῶραῖο
τὸ βάζο του τὰ μάζευε. Κι' ὅταν περνοῦσε ἀπὸ κα-
μιὰ δροσοπηγὴ, ἔπαιρνε σὶδὸ σταμνὶ του νερὸ κρου-
σιαλλένιο, γιὰ νὰ γερμώσει τὸρῶραῖο τὸ βάζο του. Κι'
ὅταν ἀκόμα νὰ κλάψει τοῦροχότανε, πῆγαινε ἀπὸ πά-
νω ἀπὸ τὸ βάζο του κι' ἄφινε τὰ δάκρυά του νὰ πέ-
φτιονε μέσα. κι' ἐνωθε ἔτσι τὴν καρδιά του νάλα-
φρώνεται, ὅπως ὁ σφραγὸς μὲ τὴν καλοκαιρινὴ βρο-
χὴ — καὶ λαμποκοποῦσε ὁ σφραγὸς κι' ἄστραφτε ἡ
γῆ, καὶ τὰ πλεμόνια του γέμιζαν μὲ μιὰν ἀφραση
εὐτυχία.

Ὡς καὶ σὶ ὄνειρό του ἀκόμα, τὸ βάζο του ὄνει-
ροῦντανε, καὶ χαμογελοῦσε καθὼς κοιμότανε.

Ὅμως, μιὰν ἀνοιξιὰτικὴ μέρα, μιὰν ἡμέρα κακὴ,
πὸν εἶχε ἀρτίσει τὰ παράθυρά του ἀνοιχτὰ σὶδὸ μω-
ρωμένο ἀέρα, ἔγινε ἡ μεγάλη ἡ δυστυχία.

Καὶ γέσηξε ξάφνου ἓνας τρομερὸς ἀέρας, κι'
δουήσε σὶδὸ σπιτάκι του, καὶ τῶφερε ἀνωκάτω τὸ σπι-
τάκι του — καὶ, ἄχ! τὸ γκρέμισε κάτω τὸ πολύτιμο,
φαρφουρένιο βάζο. Καὶ τὸ σὶντριψε.

Καὶ μεμιὰ σκοτεινίασε ἡ ζωὴ τοῦ τρισεντυχιομέ-
νου ἀνθρώπου.

Ποῦς δὲ τὸν ἔβλεπε νὰ κλαίει, ποῦς δὲ τὸν ἄ-
κουγε νὰ στεναίξει, καὶ δὲ τὰ μάτιονε ἡ καρδιά του
ἴσους τὰ πὸν βαδιά της τὰ φύλλα; Μὲ τέτοιο σπα-
ρασμὸ τὸ θύρησε τὸ βάζο του, ὁ τρισεντυχιόμενος
ὁ ἄνθρωπος!...

Μιὰ μέρα ὀλάκερη καὶ μιὰν ὀλάκερη, ἀτέλειωτη,
μακροεὶά νύχτα θρηνοῦσε κι' ἔκλαιγε γιὰ τὸ μεγάλο
κακὸ πὸν τὸν εἶχε βροεῖ. «Ὅμως τὴν ἄλλη μέρα μί-

ζεφε τοῦ συντριμμένου τοῦ βάζου τὰ συντρίμμια, καὶ
τὰ κόλλησε μὲ προσοχὴ, καὶ ἴσθησε πάλι, τὸ κολλη-
μένο βάζο, μὲς σὶδὸ σπιτάκι του.

Μὰ τὰ λουλούδια πὸν τοῦ ἔθαζε, μαραινούνταν,
καὶ τὸ νεράκι του στεφάγγιζε σιγὰ σιγὰ, λὲς κι' ἔ-
κλαιγε τὸρῶραῖο τὸ βάζο. Καὶ καθὼς τὸβλεπε ὁ τρι-
σεντυχιόμενος ἄνθρωπος, τόσο θλιβότανε καὶ τόσο
πενοῦσε, πὸν νόμιζε πιά πὸς δὲ θὰ μπορούσε νὰ
ζῆσει.

Κι' ὅταν τὰ δάκρυα τοῦ πλημμυροῦσαν τὴν καρδιά
καὶ ξεχλούσαν, αὐτὸς πῆγαινε τὸρῶρα σὶς ἐρημιές
νὰ σκορπίσει τὰ δάκρυα του γιὰ τὸ βάζο δὲν μπο-
ροῦσε πιά νὰ τὰ κρατήσῃ. Κι' ὅταν, καθὼς ἔκλαιγε
μυθῶχος σὶς ἐρημιές, θυμότανε τὸ τσακισμένο τὸ
βάζο, τόσο πιδὸ πολλὰ, καὶ πιδὸ κεντηρὰ καὶ πιδὸ ἀρ-
μυρὰ τρέχαν τὰ δάκρυα του — καὶ πιά δὲ θέλανε νὰ
σταματήσουν.

Κι' εἶδε πιά πὸς δὲν μπορούσε νὰ ζῆσει ἄλλο.

Καὶ τότε γίνηκε κάτι πολὺ τρομερὸ.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἔγινε ξάφνου μιὰ μέρα σκλη-
ρὸς. Τὰ μάτια του γίνανε σὰν τοῦ τρελλοῦ καὶ πε-
τοῦσαν φωτιές, καὶ τὰ χεῖλη του σφίξανε σὲ μιὰ με-
γάλη ἀπόφραση. Καὶ νά!

Τὰρπάζει τὸ βάζο καὶ τρέχει. Τρέχει ἔξω, τρέχει
μακριὰ, τρέχει δίχως νὰ σταματήσῃ.

Καὶ καθὼς σφίγγει τὸ βάζο σὶδὸν κόρφο του, μουγ-
ρίζει σὰν τὸ θηρίο, κι' ὄλο τρέχει.

Κι' ἀνεβαίνει σ' ἓνα βουνό, καὶ πηδαίει σὰν τὸ
κασιόκι ἀπὸ βράχο σὲ βράχο, καὶ κατεβαίνει τὶς
ρηματιές, κι' ἀνεβαίνει σὶδὸ κορφοβούνια —

Καὶ σταματώντας, νά! ξάφνου μπρὸς σ' ἓνα βαθύ,
τρομερὸ γκρεμὸ —

Σήκωσε τὸ ἀγαπημένο του τὸ φορτίο καὶ τὸ πέ-
ταξε μὲ δύναμη σὶδὸ χάος.

Κι' ὅπτε θρούφαλλο δὲν ἔφτασε κάτω, ἀπὸ τὸρῶραῖο
φαρφουρένιο βάζο!...

Κι' ὅταν ἐγύρισε πίσω σὶδὸ σπιτάκι του, τὰ χεῖλη
του εἶχαν ἀνθίσει σ' ἓνα παραέξοχο χαμόγελο, κι' ἔ-
νωθε μιὰ τέτοια γαληνεμένη δυστυχία μέσα του,
πὸν ἔμοιαζε μὲ τὸ χάιδεμα κάποιος ἀγαπημένης γυ-
ναίκας.

Τώρα ὄλος ὁ κόσμος λέει πὸς ὁ ἄνθρωπος μὲ
τὸ βάζο τρελλάθηκε, καὶ πὸς τὸν ἔχει πάρει ἀγα-
πητικὸ της ἡ Κόκκινη Κυρὰ, ἡ ἔωτικιά. πὸν κάνει
τοὺς ἀνθρώπους νὰ χορεύουν μαζί της σὶς ἐρημιές,
εἴτε πόνο ἔχουνε σὶδὸν καρδιά τους, κι' εἴτε χαρὰ.

Λέγε πὸς τὸ γέλιο καὶ τὸ κλάμα γίνηκαν ἓνα
μὲς σὶδὸν καρδιά τους.

K. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Πόσοι εἶναι σήμερα σὶδὸν Ἑλλάδα πὸν συμβι-
θάζον ἢ συμβιθάζουσιν, καὶ σ' ἀπτοὺς
μέσα πόσοι εἶναι πὸν γράφουνε τὴν ἑλπίδα;
Δὲν μπορεῖ νὰ συμφωνήσῃ ὁ ἓνας μὲ τὸν ἄλλο. Ὁ
κεθένιος μὲ τὴν φαντασία του κυβερνιέται. Πάρε δὲ
ἀπ' ἀπτοὺς πὸν συμβιθάζον καὶ θὰ δῆς πὸς
κ' οἱ δύο τους ἔχουνε ἄλλη γραμματικὴ, γράφουνε
ἄλλη γλῶσσα.

Ψυχῶρης

ΛΥΡΙΚΑ

PRELUDIO

Βουνά, οὐρανοί, καὶ σύννεφα κ' ἔσεις πυκνά ρουμάνια
τοῦ Πάρνηθα δρυμοί,
κύματα μαῦρα, ὠκεανοί, βραχοσπηλιές, λιμάνια,—
σὲ μένα πόνοι ἀβάσταχτοι, σὲ μένα ὦ λυτρωμοί.

Τὸ καθετὶ ποῦ ἔχει πνοὴ στὸ λεύτερον ἀγέρα,
στὸν ἄνεμο φτερό,
λευκὸ πανάκι ὅταν περνάει περήφανο ἀπ' τὴν ξέρα
κι ἀφήνει λίγα κύματα στὴ θάλασσα κι ἄφρο,

τὸ καθετὶ ποῦ λεύτερο ξέρει νὰ ζεῖ στὴν πλάση,
σὲ κύμα ἢ σὲ κορφή,—
ψηχὴ μου ἔσένα προσκαλεῖ στὸ ἐρωτικὸ γιορτάσι,
ψηχὴ μου ἔσέν' ἀγκάλιασε καὶ σ' ἔκανε ἀδερφή.

ΕΛΑΤΙΑ

'Ελάτια χρυσοπράσινα, χαρὰ ἢ ζωὴ σὲ μένα
ποῦ μόρεσα νάρθῶ
στὴν ἀψηλὴ βουνοκορφὴ ποῦ βρῖσκεστε ἠνωμένα,
θιγητὸς ἐγὼ σ' ἀθάνατες κορφές ν' ἀνυψωθῶ.

Πόση χαρὰ καὶ δύναμη στὸ πλάϊ σας δὲ νιώθω,
γιγάντοι τοῦ βουνοῦ,
κοθῶς θαθεῖα στὰ στήθεα μου κλείνω τὸν ἴδιο πόθο
κλαδί ἀπὸ σᾶς τὰ σύννεφα νὰ φτάσω τ' οὐρανοῦ.

Μπορεῖ νὰ ζῶ στὴν ἡρεμὴ τῆς πολιτείας γαλήνη
χωρὶς καμμιὰ ἠδονή
μὰ ἐντὸς μου ἀστράφτει ὁ κεραυνός,—ν' εἶναι γιὰ μέ-
(να ὀδύνη
τὴν ὑπαρξή μου νὰ περῶ σὲ νύχτα σκοτεινὴ.

Ψηλά ποθῶ τὰ σύννεφα τῶν οὐρανῶν νὰ φτάσω,
δέντρο, πουλί, φτερό,
τὴ λεύτερη τοῦ ὀρίζοντα γραμμούλα ν' ἀγκυλιάσω,
τὸν ἥλιο αἰώνια ἢ μιὰ στιγμὴ στὴν πλάση νὰ χαρῶ.

'Ελάτι ἐγὼ περήφανο στιγμὴ δὲν ἔχω γείρει
σὲ μπόρα ἢ κεραυνό,
γι' αὐτὸ ἢ ψηχὴ μου χαίρεται μ' ἔσᾶς τὸ πανηγύρι
δέντρα, καθῶς ὑψώνεστε σκοποὶ στὸν οὐρανό.

Καραμπόλα τοῦ Πάρνηθα.

ΠΑΝΟΣ Α. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Νὰ ξέση κανεὶς τέλεια τὴν ἀρχαία τὴ γλώσσα,
λέει ὁ Σ υ β ι θ α σ μ ὅ ς, ἢ νὰ θέλῃ νὰ μάθῃ δλους
τοὺς κανόνες τῆς νέας, εἶναι ὕ π ε ρ θ ο λ ῆ. Βάλε ποῦ
ἔχει τὸ πρᾶμα καὶ τὴ δυσκολία του. Τὸ φρόνιμο εἶ-
ναι νὰ ξέσης μιὰ τὴ μὲν, καὶ μιὰ τὴν ἄλλη. Μηδὲν
ἀγαν. Πᾶν μέτρον ἄριστον. Ἡ μειριοφροσύνη κορμει
τὴν ἀλλοθὴ ἄνδρα. Ἐν τῷ μέσῳ ἢ ἀρετῆ.

Ψυχάρης

ΑΝΟΙΞΗ ΣΤΗ ΒΕΤΡΙΝΑ

'Ανοιξιάτικη βραδεία, ἔβρεξε ὄξω τἀπομειήμερο,
γιὰ νὰ δώσῃ, τὰ πὸ γλυκὰ ἀρώματα στὴ γλῶσση, τὰ
πὸ φανταστικὰ χρώματα στὴ δύση, γιὰ νὰ φουσκώ-
σῃ τὸ ρέμμα καὶ νὰ κυλιέται πὸ γαργαριστά, γιὰ νὰ
κάνῃ τἀηδόνι τοὺς πὸ γλυκοὺς λαρυγγισμούς του.

Ἐβρεξε τἀπομειήμερο ὄξω καὶ αὐτὸ τώρα σὲ κά-
νει νάκοὺς βαθεῖα, μέσ' τὴν ψυχὴ σου, τὴ φωνὴ τοῦ
Χότζα, ποῦ ἀπὸ τὸ Μιναρὲ ψηλά, θυμίζει στοὺς πι-
τιοὺς του, πῶς ἔνας ὁ Θεός, καὶ μέγας προφήτης ὁ
Μωάμεθ.

Μέσα σὲ πρασινάδα ποῦ ὀργιάζει, κατὰμεσα χω-
μένος, ξανοίγω μπρὸς μου τῆς φύσης τὰ περιέργα.
Εἶναι στιγμὴ ποῦ σοῦ ξηγιούνται. Τὸ κάθε τί μιλάει
διάφορο τραγοῦδι, κι ὅλα μαζὺ ἁρμονία, μουσικὴ σὺ-
σάνια. Λένε τὰ πὸ γλυκὰ λόγια. Τὴ νύχτα προσκα-
λοῦνε νάρθη, λὲς καὶ βιάζονται νὰ φιληθοῦνε, ἔδνα
μὲ τᾶλλο, ὅλα τὰ στολίδια τῆς φύσης καὶ ντροπέονται
τὸ λίγο ὡς ἀκόμα τῆς ἡμέρας.

Σᾶν κόκκινο, γιαντὸ, τὸ γρῶμα τους στὸν οὐρανὸ
ἀναβοῖνει ψηλά καὶ κάνει τὰ σίγνεφα νὰ χρυσοκοκ-
κινίζουν.

'Αεσοῖα ποῦ μόλις σιῶνται τὰ φύλλα, ἔρχεται κά-
του κάπου. Ρῖνος ποῦ νιώθει κανεὶς σᾶν προσμένει
τὴν πὸ γλυκεῖα ἀγάπη.

Σκοτεινιάζει: ἕνα μυστήριο σκεπάζει τὴ φύση.
'Απὸ θαθεῖα ὁ κῆπος θαροεῖς καὶ χάνεται. Τὸ νυ-
χτοπούλι ἀλαλιάζει ἀπὸ χαρὰ καὶ χαιροεῖται τὴν καλὴ
του μητέρα, ποῦ ἔρχεται γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ ζωή...

'Θαροεῖ τὸ ἀνόητο πῶς εἶναι μοναχογιὸς τῆς νί-
χτας.

Σκοτεινιάζει, ὅλα χάνονται σᾶν πέπλο μυστηρίου.
'Αλλοιότικα τώρα κιλᾶει τὸ νερό, τὰ φύλλα ποῦ κου-
νιούνται, λένε ἄλλα λόγια. Τᾶηδόν, ξεσπᾶ σ' ὄ,τι ἔ-
πῶνε πὸ γλυκὸ, τᾶρωμα σὲ πνίγει.

Σκοτεινιάσει: τὰ μάτια δὲ θλέπουν. Ἐνα τρελλὸ
καὶ ἔνοιο τσανοσίδι ἀκοῦς τώρα νὰ ξεχύνεται γῆθο
σου. Σὲ λίγο ξεσπᾶ, σὲ μιὰ σιωπῶνία... Ἐργο ἀρ-
μονικὸ λὲς καὶ γίνεται.

Σ. Μ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Οἱ ἀδερφοὶ Καραμαζώφ ἐγράψανε μ' ἐμπέθεια
κ' ἐβάλθησαν νὰ πνίξουνε μὲ «εὐγενὴ τροσπάθεια»
φωανάζοντας τὸ θέατρο πῶς ἔγινε σὶ χάνι...
Καὶ ὁ Μελᾶς σᾶν τᾶκοῦσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη.

ΑΙΔΩΣ...

'Αν οἱ γυναῖκες μας γυμνᾶς γυρίζουνε στοὺς δρόμους,
ἢ γδύμνια τους δὲ συνκιεῖ ποσῶς τοὺς ἀστυνόμους.
Μὰ μόλις τὸ σακκίαι τους βγάλαν δυὸ τρεῖς ἀστειοί.
—Σκάνδαλο! Ξεφρονήσανε. Ντροπὴ!.. Αἰδῶς! Ἀργεῖοι!..

ΠΙΚΡΑΓΚΛΩΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ 'ΤΥΠΟΣ'
Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

== Γραφεία, Σοφοκλέους 3 ==

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

'Εσωτερικού': Έτησια Δρ. 10.— Έξάμηνη Δρ. 6.—

'Εξωτερικού': Φρ. 15. Φρ. 8.—

Κάθε φύλλο λεπτά 25

Άγγελιαί και διαφημίσεις διαζ. 2 ο στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΠΟΙΗΣΗ τῆς Παιδείας. Είναι ἡ καινούρια φράση, ἡ φράση τῆς ἐποχῆς ὅπου μέσα σ' αὐτὴ ἀποκορυφώνεται τὸ σύνολο τῆς μεταρρυθμιστικῆς ἐργασίας ποὺ γίνεται στὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας. Μὲ τὴ φράση αὐτὴ ἐννοεῖται τὸ μπάσιμο τῆς δημοτικῆς γλώσσας στὰ δημοτικὰ σχολεῖα σύμφωνα μὲ τὸν τελευταῖο νόμο. Ὑποθέτουμε πὼς ἡ φράση μὲ ὅση ἀγαθὴ πίστη κι ἂν δημιουργήθηκε, δὲν ἀνταποκρίνεται στὸ πνεῦμα τοῦ νέου νόμου. Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὁ νέος νόμος μπάσει τὴ δημοτικὴ στὶς τ ἔ σ σ ε ρ ε ι ς μόνο τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολεῖοῦ. Κατόπιν, σύμφωνα πάντα μὲ τὸ νόμο, ἀρχίζει ἡ διδασκαλία τῆς καθαρεύουσας. Ὅσο κι ἂν θελήσουμε νὰ ἐξαντλήσουμε τὴν ἀγαθὴ μας προαίρεση, δὲ βλέπουμε πὼς εἶναι δυνατόν αὐτὸ τὸ πραγματὰκι νὰ ὀνομαστῆ μὲ τόσο κομπᾶδικο τίτλο, δημοκρατοποίηση τῆς παιδείας. Πρῶτα πρῶτα γιὰ νὰ δικαιολογηθῆ αὐτὸς ὁ τίτλος θάπρεπε ἡ δημοτικὴ γλώσσα νὰ γίνῃ γλώσσα τῆς διδασκαλίας ὄχι μόνο στὶς τέσσερις πρῶτες τάξεις τοῦ δημοτικοῦ παρὰ σὲ ὅλες τὶς τάξεις κι ὄχι μόνο στὰ δημοτικὰ σχολεῖα παρὰ καὶ στὰ Ἑλληνικὰ καὶ στὰ Γυμνάσια ἀκόμα. Μὴ μᾶς κοιρομυθιοῦστε στὸ αὐτὸ πὼς τάχα αὐτὸ θὰ γίνῃ σιγὰ σιγὰ καὶ πὼς ὁ νόμος μόνο ἀπὸ μὴ φρόνησι ἐπιφύλαξη τὸ κράτημα μιστικὸ γιὰ νὰ μὴ σκανταλίση τοὺς καθαρευουσιάνους. Γιατὶ ἔχουμε δὴλωσες ἐπίσημες πὼς ἡ γλωσσικὴ μεταρρύθμιση δὲν προορίζεται νὰ περάσῃ τὸ κατῶφλι τοῦ δημοτικοῦ σχολεῖοῦ καὶ πὼς καὶ σὲ αὐτὲς τὶς τέσσερις τάξεις τοῦ δημοτικοῦ ἢ δημοτικὴ πρέπει νάχη τὰ λουριά της μαζεμένα, νὰ μὴ φτάνῃ ε ἰ ς ὑ π ε ρ β ο λ ἄ ς, ὅπως κάνουμε δηλαδὴ ἐμεῖς οἱ μαλλιαροὶ ποὺ θέλουμε τὴ δημοτικὴ μὲ ὑπερβολές, ποὺ θὰ πῆ μὲ τάξη καὶ μὲ σύστημα. Μιὰ κοιτοσοδημοτικὴ μὲ ἄλλες λέξεις, φτωχεῖα καὶ κακομοιρισμένη, ποὺ νὰ τρέμη νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὸ φόβο μᾶς καὶ χαρακτηριστῆ ἀπὸ τοὺς ἐνηλθοὺς πατρωνές της ποῦγει τὴν τύχη νὰ τὴν διαφεντεύουνε, σὺν ὑπερβολικὰ ἀπειρητικῇ καὶ σὺν ἀνοικονόμητῃ. Βέβαια. Δὲν τῆς φτάνει πὼς δώσαμε σπῆτι νὰ βάλῃ τὸ κεφάλι της ποὺ προηγήτερα γούλας ἄστερη στοὺς δρόμους. μὰ θάδρχοι νὰ μᾶς γίνεταί κ' ἐνοχλητικὴ μὲ τὶς ἀξιώσές της: "Ἄν θέλει νὰ περᾶσῃ καλὰ, πρέπει ἡ γλώσσα της νάβαι κοτῆ. Ὅταν τοῦ ἀφαιρούμε ἔτσι τὸν ἀέρα καὶ τὸν ὀρίζοντα, δὲ βλέπουμε πὼς

τὸ καινούριο φυτὸ θὰ μπορέσῃ: νὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ δώσῃ καρπὸς. Γιὰ νὰ καρποφορήσῃ καὶ γιὰ νὰφομοῦσῃ μὲ τὸν καιρὸ τὰ καθαρευουσιάνικα γλωσσικὰ στοιχεῖα, ὅπως ἐλπίζουμε καλοκάγαθα ὅσοι ζητᾶνε νάχουνε ὅσο τὸ δυνατό λιγώτερο βάρος ἀπάνω τους ἀπὸ τὴν ἁμαρτία τοῦ δημοτικισμοῦ, πρέπει νὰ τῆς δοθεῖ χώρος νὰ κουνηθεῖ, νὰ πλώσῃ τὰ κλαριά της παντοῦ. Ὅταν ὅμως ἰδρωκοπάμε καὶ καταπᾶμε σὲ ἀγωνία γιὰ νὰ ἐκλέξουμε ὄχι τὴν ἐκφραστικότερη, τὴ ζωντανότερη λέξη παρὰ κείνη ποὺ ἐλπίζουμε πὼς δὲ θὰ σκανταλίσει, τότε δὲν κάνουμε ἄλλο παρὰ νὰ στεροῦμε τὸ δέντρο ἀπὸ τὸν ἀέρα ποὺ τοῦ χρειάζεται γιὰ νὰναπτυχθεῖ.

Ε ΠΕΙΤΑ εἶναι καὶ τὸ παρελθὸν τῶν ἐπίσημων δημοτικιστῶν ποῦχουνε σήμερα τὸ ζήτημα στὰ χέρια τους. Αὐτοὶ στὸ δημοτικιστικὸ στρατόπεδο χαρακτηρίζονται γιὰ μιχτοί, ζητᾶνε δηλαδὴ τὴ συγκυριαρχία τῆς δημοτικῆς μὲ τὴν καθαρεύουσα, καὶ ὅλη ἡ θράση τους ὡς σήμερα δικαιολογεῖ ὀλότελα τὸ χαρακτηρισμὸ αὐτὸ. Μπορεῖ νὰ ὀνομαστῆ δημοκρατοποίηση τῆς παιδείας ἓνα τέτοιο νόδο σύστημα; Ἐμεῖς τὸν καινούριο νόμο ποὺ μπαίνει τὴ δημοτικὴ στὰ δημοτικὰ σχολεῖα τὸν ἔχρινουμε σὺν ἓνα μέσο γιὰ νὰ μαθαίνουμε τὰ παιδιὰ εὐκολώτερα τὴν καθαρεύουσα, κι ὄχι σὺν ἐπικράτησι τῆς δημοτικῆς. Δὲν ἔγινε ἡ δημοτικὴ σκοπὸς παρὰ μόνο μέσο ποὺ θὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ γιὰ ὀφέλειά της ἢ καθαρεύουσα. Ἐπειτα δημοκρατοποίηση τῆς παιδείας θὰ σήμαινε προανατολισμὸ τῆς παιδείας μας πρὸς ἄλλες πολιτικὲς καὶ κοινωνικὲς ἀρχές, πλάτωμα τοῦ ὀρίζοντα, καλλιέργεια καινούριων ἰδανικῶν ἀνθρωπιστικῶν περιεχομένων. Μᾶς ὑπόσχεταί τέτοιο πῶμα ἡ γλωσσικὴ μεταρρύθμιση; Θὰ εἶμαστε περιεργοὶ νὰ μάθουμε πὼς ἡ πολιτεία μας ποὺ παραμένει ἀστική, θὰ μπορέσῃ νὰ ἐπιδιώξῃ δημοκρατικὰ ἰδανικὰ ποὺ σημαίνει χτύπημα καὶ κατάρριψη ὀρισμένων ἔθνικων ἀξιών ποὺ βρίσκουμε σήμερα συστηματικὴ καλλιέργεια μέσα στὸ δημοτικὸ σχολεῖο. Ἡ δὲν καταλαβαίνουμε τί σημαίνουνε οἱ λέξεις ἢ δὲ μᾶς συμφέρος, νὰ τόμολογήσουμε γιατί, μὰ τὸ θεὸ, χτυπάει θεὸς ἀδερφε καλὰ σταυτὰ αὐτὴ ἢ φράση: δημοκρατοποίηση τῆς παιδείας. Δὲ σημαίνει πὼς εἶσαι μιχτὸς σωθινιστῆς μὲ ἀταραχὴν ἡμιχή. Ἐσὺ κολλᾶς στὸ μέτωπό σου τὴν ἐτικέττα τοῦ δημοκράτη καὶ τραβᾶς στὸ σκοπὸ σου. Ἄν θέλαμε νὰ εἶμαστε λιγούλακι εὐλιχρονέστεροι, ἔπρεπε νὰ διακηρύξουμε τὴν ἀκόλουθη ἀλήθεια. Πρῶτα ἢ πολιτεία μας εἶτανε ἀριστοκρατικὴ καὶ γλώσσα της φυσικὴ, ἢ καθαρεύουσα. Ὑστερα γινήκαμε πολιτεία ἀστική, ἓνα ψευτοκόμμα δηλαδὴ ἀριστοκρατίας καὶ δημοκρατίας. Φυσικὰ δὲ μᾶς κάνει πᾶ ἢ καθαρεύουσα ποὺ οἱ ἀστοί, ἀπασχολημένοι ὀλότελα μὲ τὶς ξένες γλώσσες εἶναι ἀδύνατο νὰ τὴν μάθουνε. Δημοιοιοῦμε λοιπὸν εὐκολα κ' ἐμεῖς τὴ μιχτὴ ποὺ μᾶς κέφτει εὐκολὴ γιατί, μὴν ἔχοντας σύστημα ὑποτάσσεται εὐκολὰ σὲ κάθε προσωπικὴ αὐθαιρεσία

Ἄς ἔχουμε ὑπομονή. Δὲν ἦρθε ἀκόμα ἡ ὥρα τῆς δημοκρατοποίησης τῆς παιδείας μας κι ἂς διατυμπαίνεταί αὐτὴ μὲ τὰ δημοσιογραφικὰ κύμβαλα κάθε μέρα, ποὺ δὲν περιμένουμε παρὰ μιὰ τηλεφωνικὴ παραγγελία γιὰ νὰρχίσουνε τὸ ἔργο τους. Τὴ δημοκρα-

τοποίηση θά τηνέ απαιτήση και θά την έπιβάλλει ό ίδιος ό λαός άμα ξυπνήσει και νοιώσει καλύτερα τό σφέρο του κι όχι τά κατά παραγγελίαν άρθρα και λιβανίσματα.

ΜΕ πολλή τυπική μεγαλοπρέπεια, μα δίχως αληθινό ένθουσιασμό πανηγυρίστηκε ή Έθνική γιορτή τών Γάλλων. Οί λαοί ξυπνημένοι πιά ύστερα από τό τρομερό διδάγμα του τελευταίου πολέμου πού τούς άνοιξε τά μάτια στό φώς τής πραγματικότητας, γινήκανε έπιφυλαχτικοί σέ κάθε λογής πανηγύρι πού μηχανεύονται κάθε τόσο τάστικά κράτη γιά νά τούς θαιπώνουνε μέ τή λάιψη ενός τεχνητού μεγαλείου. Χορτάσανε πιά από παράτες και παχειά λόγια γιατί διδαχτήκανε από τή σκληρή πείρα τής ζωής νά βλέπουνε τί κρύβεται κάτω από τά φουσκομένα και τά όμορφα λόγια τών χρυσοστολισμένων και καλοφαγόμενων ρητόρων κάθε έθνικής παράτας. Οί λαοί ξαναθυμούνται σήμερα τήν περίφημη Π ρ ο ρ ή ρ υ ξ η γ ι α τ ά δ ι κ α : ώ μ α τ α ι ο υ ά ν θ ρ ώ π ο υ πού στάθηκε ή ιερή σημαία τής μεγάλης Γαλλικής επανάστασης του 1789 κ' ή ανάμνησή της τούς προπολεί τις ψυχές και τούς φλογίζει. Θυμούνται και συγκρίνουνε. Τι τούς ύποσχέθηκε τότε ή μουρζουαζία, και τί τούς έδωσε; Άφού μέ τή συντροπή του λαού κατάφερε νά καταρρίψει τό αθεούδαλισμό του Μεσαίωνα, άπαξε ύστερα αυτή τήν άρχή, καρπώθηκε αυτή όλα τά άφελήματα κι ό λαός πούγγυσε τό αίμά του κ' έσωσε τό πατρίο έδαφος από τήν ξενική εισβολή, άπόμεινε μόνο μέ τά παχειά λόγια και μέ τό άδωρο δώρο τής πολιτικής λευτεριάς πού του χάρισανε. Του χάρισανε πολιτική λευτεριά—κι αυτή τό χαρτί—και του έπιβάλλανε μιá καινούρια σκληριά. Τόν άλυσοδέσανε με καινούριες άλυσοίδες βαρύτερες, τις οικονομικές. Ό λαός δέν εϊτανε άκόμα έθνομος γιά νάντιληφτή τήν πλάνη του, γιά νά νοιώση πώς έχυσε τό ιερό αίμά του γιά ξένα συμφέροντα. Η ίδια θλιβερή ιστορία επαναλήφθηκε ύστερα και σέ ημάς, με τό 21. Σηρώθηκε και έδώ τότε ό λαός κ' έδιώξε τόν ξένο άρέντη. Μα τή θέση του εϊδε νά τικάνεται ένας άλλος πού δέν είχε καμιά διάθεση νά τόν καταδυναστεύη λιγώτερο. Και τώρα οί λαοί τραγικά γελασιμένοι άναταράζονται στη σκέψη πώς ύστερα από τόσους αιώνας και τόσους άγώνες, παραμένουνε όψια κατά βάθος σκλάβοι σέ μιá καπιταλιστική, σκληρή πολιτεία πού δέ γνώρισε τό έλεος, πού τήν τυρκλώνει και τή μεθάει ή δίψη του κέρδους. Πού καθίζουμε; Θα συνειτιστούνε τά κράτη έστω και κατά τή δωδεκάτη ώρα γιά νά δώσουνε κείνο πού δικαιωματικά άνήκει στους λαούς ή με τή στάση τους τή σκληρή και υεροληπτική θά σπρώξουνε τούς λαούς στό σιγαλή τής ύστερης άτελειότητάς των, στό αίμα-τοκίσιμα ημάς παγκόσμιας επανάστασης:

Κάθε δρόμος έχει δυό άκρες, κάθε πράμα μιάν άρχή κ' ένα τέλος. Ό καημένος ό σ υ μ β ι θ α σ ο υ δ ε προσπαθεί νά βρη τή μέση του δρόμου. Τό κακό είναι πού δέν έξερει μήτε πού άρχίζει ό δρόμος, μήτε πού τελειώνει. Πώς θέλεις εσύ τώρα νά βρη τή μέση;

Ψυχάρης

ΜΟΝΑΞΙΑ

Κ' έπόθησα μονάχος πιά νά ζήσω,
δίχως άνθρώπου συντροφιά καμιά,
τις άλυσοίδες πιά και ρίχνω πίσω
κ' ίσια τραβάω τό δρόμο στην έρμιά.

"Αλαλη μοναξιά τριγύρου: Άπάνω
ε' άξειδιάντου απλώνεται ό βυθός,
πού με τραβάει κ' όμως ποτέ δέ φτάνω.
Βαθιά κρητάδι, λιγοστό τό φώς!

Στρέφω τά μάτια κάτω, βλέπω έτσι μου
μι' άθουσο άπέραντη, μιá καταχνιά
βαθύτερη άπ' τήν Άλλη. Κ' είν' τέ γως με
όλόθυστο γιά τέτια σκοτεινιά.

Φεύγω στις μοναξίες, στους έσμούς τόπους.
γυρεύω τή γαλήνη άλλου νά βρη
γυρίζω πάλε μέσα στους άνθρώπους,
κ' άλλο βυθό στά μάτια τους θαρω.

Σύρα.

ΛΑΥΡΑΣ

ΕΞΕΔΟΣΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ:
„ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ“

ΜΕ ΠΡΟΛΟΓΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΤΗ

σέ χα τί καλό και με χρώμα ιστό έξώφυλλο
και πουλιέται δοχ. 3 στό Γραφεία τής Έται-
ρείας «ΤΥΠΟΣ» (όδός Σοφοκλέους 3) και
σ' όλα τά βιβλιοπωλεία. Στις έπαρχίες και
στό έξωτερικό στέλνεται δίχως παραπανιστό
έξοδο γιά ταχυδρομικά.

ΕΧΟΜΕΝ ΤΗΝ ΕΚΑΚΕΪΟΤΕΡΗΝ ΠΕΛΑΤΕΙΑΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΟΧΟΝ

ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗΝ 1901 — ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
ΤΟΥΑ

ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΕΛΛΗΣΙΜΟΠΩΛΕΙΑ

Άθηνών — Πειραιώς — Κηφισιάς — Άμαρουσίου
και Φαλήρων.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 3

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διό τούς κ. κ. όδοντοιατρούς

Είς τό κατάστημα LABARBERA, I. ΚΑΝΔΡΗ
και Σία, Σταδίου 3, παρελήφθησαν τά άναμενόμενα
όδοντοιατρικά εϊδη του έν Λονδίνο Οίκου C. ASH
SONS et Cie.

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΔΥΟ ΚΟΥΤΑΝ

Ο ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΡΕΠΕΙ

- Τι λές; Νά είναι απ' τή ζέστη;
- Κ' ή ζέστη και πολλά άλλα. Κανέννας δέν ξέρει, γιατί ένας λόγιος στην Ελλάδα κρεμάει τὸ ζουναρί του γιά κανγά. Όταν τὸ κρεμάση όμως...
- Τότε τὸ γλέντι εἶναι ἀτέλειωτο.
- Πολὺ μαχητικὸ τέλος πάντων αὐτὸ τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων λογίων. Δὲ βλέπεις τί γίνεται πάλι;
- Μὰ καλὰ-καλὰ δέν κατάλαβα τί τρέχει. Μπορεῖς νὰ μοῦ ἐξηγήσης, παρακαλῶ, πῶς εἶναι τὰ πράματα;
- Μὰ μήπως ξέρω κ' ἐγώ; Όταν μαλλόνουν οἱ λόγιοι, πολὺ δύσκολα μπορεῖ νὰ καταλάβῃ κανεὶς τί τρέχει. Τὰ πράματα εἶναι πάντα πολὺ μπερδεμένα. Καὶ μήπως κοτῆς και νὰ ζυγώσης κοντὰ στὸν κανγά, γιὰ νὰ καταλάβῃς τί γίνεται; Μπορεῖ νὰ σὲ βρῇ ἄδικο βόλι ἢ νὰ βρεθῆς στὸ τέλος ὁ μοναχὸς δαρμένος, τὴν ὥρα πὸν οἱ ἄλλοι, ἀφίνοντας τὸν κανγά, θὰ φεύγουν ἀγκαλιασμένοι νὰ πάρουν ἀδερφικὰ τὸ οἶζο τους.
- Μὰ τί καταλαβαίνεις ἀπάνω-κάτω;
- Ἐκεῖνο, πὸν καταλαβαίνω εἶναι, πῶς πολεμᾶνε οἱ ἀδερφοὶ Καραμάζωφ, οἱ ἀδερφοὶ Πολίτη, ὁ κ. Λιδωρικῆς, ὁ κ. Φορτούνιο κ' ἄλλοι πολλοί.
- Καὶ τί ἔχουνε νὰ μοιράσουνε;
- Πολλὰ μοῦ γυρεύεις, καμμένε! Ἐδῶ, βλέπεις ἀνακατείνονται κ' ἄλλα πρόσωπα. Ποῦ νὰ βρῆς ἀκοη; Ὅπως ἀκουσα, ἔχουνε νὰ λάβουν ἀκόμα ὁ γέρο-Οιδίποδας κ' ἓνας Ρούσσος Ἐπιθεωρητής.
- Μὰ ὁ Οιδίποδας ὁ κακομοίρης εἶναι στραβός. Τί θέλει κ' ἀνακατείνεται στοὺς κανγάδες;
- Τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν. Τὶς τρῶει ἀπὸ δικούς και ξένους και δέν ξέρει ἀπὸ ποῦ τοῦρχονται. Οἱ ἀδερφοὶ Καραμάζωφ λοιπὸν τὰ βάλανε με τοὺς ἀδερφοὺς Πολίτη. Ἀνακατεύθηκε ὁ Ρούσσος ὁ Ἐπιθεωρητής. Ὁ κ. Φορτούνιο εἶχε πάει στὴν ἀρχὴ με τὸ μέρος τοῦ Ἐπιθεωρητή. Εἶπε πῶς ἦτανε λαμπρὸς ἀνθρώπος και μονάχα πὸν δέν τὸν φίλησε.
- Ὁ κ. Φορτούνιο; Πῶς τῶπαθε;
- Αἶ! Ἐκανε κ' αὐτός, βλέπεις, ἓνα λάθος στὴ ζωή του. Εἶπε κάποιον καλὸ λόγο, γιὰ ἓναν χριστιανό. Ὑστερα όμως μετανόησε. Βγήκε λοιπὸν και φώναξε πῶς ὁ ἀνθρώπος εἶναι καραγκιόλης. «Εἶπα, ξεῖπα, βλέπεις, ἀπαρντόνω τὴν παρόλα μου.» Ὁ κανγάς λοιπὸν ἄναψε. Ὁ κ. Φῶτος Πολίτης ἔστειλε ἀμέσως τὴν παραίτησή του στὸν κ. Λιδωρικῆ. Ὁ κ. Λιδωρικῆς ἔστειλε τὴν δική του στὸν κ. Πολίτη. Ὁ κ. Φορτούνιο ἔγραψε ἀμέσως τρεῖς στήλες στὴν ἐφημερίδα του και δεκαοπτεῖς ἐπιστολές στις ἄλλες ἐφημερίδες. Ὁ κ. Λιδωρικῆς ἄλλες ἐπιστολές. Ὁ κ. Φῶτος Πολίτης ἄλλες στήλες. Ὁ κανγάς φούντωσε. Στὸ μεταξύ μπῆκε στὴ μέση κ' ὁ κ. Ἄριστος Καμπάνης.
- Τι λές, ἀδερφέ;
- Κε' ἀπὸ ποῦ νομίζεις; Τὸ κίνημ' ἀπλόησε!

Ὁ κ. Καμπάνης ἔστησε τὸ ταμποῦρι του στὸν Πειραιᾶ. Κι' ἀποκεῖ βομβαρδίζει αὐτὴ τὴ στιγμή τὴ φιλολογικὴ ἠθικὴ τῶν νέων. Αὐτὰ μᾶς φέρανε βλέπεις οἱ Ρούσσοι στὴν Ἀθήνα.

- Τι σοῦ φταῖνε οἱ Ρούσσοι;
- Μὰ δέν καταλαβαίνεις; Ἄν δὲ μᾶς ἔστειλε ὁ Μπολσεβικισμὸς τοὺς ἀδερφοὺς Καραμάζωφ και τὸν περιφημὸν αὐτὸ τὸν Ἐπιθεωρητή, δὲ θὰ εἴχαμε τὰ μαλλιοτραβήγματα, πὸν ἔχομε. Τώρα βλέπεις ἀνακατενθήκανε Ρούσσοι, Ἕλληνες, ἀρχαῖοι και νέοι, Καραμάζωφ, Πολίτηδες, Φορτούνιο, Καμπάνηδες, Λιδωρικῆδες κ' ὁ στραβὸς Οιδίποδας μαζί και γίνανε μαλλιά κουβάρια. Ὑπόθεση γιὰ τραγωδία!
- Ἦ και γιὰ φάρσα;
- Πολὺ μπερδεμένη όμως! Νὰ ἰδοῦτε τώρα ποῖος θὰ τὴ σκηνοθετήσῃ. Ὁ Πολίτης ἢ ὁ Λιδωρικῆς;
- Μὰ ὁ καταλληλότερος μοῦ φαίνεται νὰ εἶναι ὁ καραγκιοζοπαίχτης ὁ Μόλλας. Εἶναι ὁ μοναχὸς σκηνοθετῆς, πὸν μᾶς πρέπει.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

— Ἀπὸ τὸ γνωστὸ ρομάντζο «Τ' ἀδέρφια Καραμάζωφ» τοῦ Ντοστογιέφσκη, τραβήχθηκε κάποιον σκηνικὸ κατασκευάσμα πὸν παίχτηκε τελευταία στὰ «Ὀλύμπια» ἀπὸ τὸ θέατρο τῆς Ἐταιρείας τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου. Ἡ βαθεῖα και ζωντανὴ τραγικότητα πὸν πνέει ἀπὸ τίς σελίδες τοῦ ὑπέροχου ρομάντζου, λείπει δλότελ' ἀπὸ τὸ δραματοῦργημα, και ὁ θεατῆς μένει ἀσυγκίνητος σάν περνοῦνε διαδοχικὰ μπροστὰ του, με κινηματογραφικὴ κουραστικότητα, διάφορες χωριστὲς ζουγραφιές ἀχρωμάτιστες και μισοσθησμένες. Ἐπει τὰ πρόσωπα παρουσιάζονται με χοντρές πινελλιές, και κάτου ἀπ' αὐτὰ ἀδύνατο ν' ἀναγνωρίσῃ κανεὶς τοὺς τοεῖς ξεχωριστοὺς χαρακτήρες πὸν δείχνει καθένα ἀπ' τὰδέρφια Καραμάζωφ, χαρακτήρες πὸν ζυνιασιένοι ἐνάντια στὸν τύπο τοῦ πατέρα γέρο Καραμάζωφ, πλέκουνε, ἴσως περισσότερα ἀπὸ τὸ ἴδιο, τὸ βαθύτατο δράμα μᾶς οἰκονόμειας χτυπημένης βαθεῖα ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη μοῖρα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— «Καθὼς ἀλλάζουν οἱ ἐποχὲς ἐπιγράφεται συλλογὴ με στίχους τοῦ ποιητῆ κ. Γεράσιμου Σπαταλά, πὸν κυκλοφόρησε τελευταία, σ' ἐκδόσει τοῦ περιοδικοῦ «Βωμός». Ἐξήντα λυρικὰ τραγούδια, γερμάτα αἴστημα και φῶς, πὸν φανερόνουνε πῶς ὁ ποιητῆς τους σέρνει τὴν καταγωγὴ τῆς μούσας του ἀπὸ τὰ δοξασμένα Ἐφτάνησα, τὰ κμάτια τῆς Ἑλλάδας, ὅπως τὰ χαρακτήρησε ὁ Ψυχάρης. Μὰ σάν Κερκυραῖος πὸν εἶναι ὁ κ. Σπαταλάς, δέν μπόρεσε νὰ ξεφύγῃ μερικὸν ἰδιωματισμὸν στὴ γλώσσα του, και κάτου κάτου ἀπὸ τὸ στίχο του λείπει ἢ ἐσώτερη μουσικότητα. Ἀκόμα μπορεῖ νὰ παρατηρήσῃ κανεὶς, πῶς

ή κλασική μορφή τῶν «Στροφῶν» τοῦ Μωρσῆς, τοῦ τράδηξε τὴν προσοχή, τὴν προσπάθεια καὶ τὴ λαχτάρα νὰ τῆς μοιάσῃ. Κι ὁμως τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι ἀξιοπαρατήρητο γιὰ τὴν φανερόν τὴ σύγχρονη τάση τῆς ποιητικῆς μας ἀπὸ τοὺς πρὸ γνωστοὺς νέους ἀντιπροσώπους τῆς. Καὶ τέτοιες στροφές, τιμοῦνε τὸ δημιουργὸ τους.

Κόσμος πὸν ἢ πλάνη μ' ἔσπρωξε στὰ στήθια ν' ἀνα-
(στήσω

Κοιμάται τώρα πιά.

Ἔταν τὸ ἀραγοπάλατο πὸν ὑψώθη σ' ἀνεμιά.

Ἦ μὴν ξυπνᾶς τοὺς ἀνεμους, ποδῶ νὰ λησιμονήσω.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γαλλία.— Εἶναι κάμποσος καιρὸς πὸν μιλῆσαμε ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τῆ στήλῃ γιὰ τὰ τελευταῖα πολεμικὰ ποιήματα τοῦ Γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ Jean Richerpin. Αὐτὸ μας τὸ σημεῖωμα πὸν ἔγινε δίχως προκατάληψη ἀπὸ ὀνόματα καὶ τίτλους, ἔρχεται νὰ τὸ δυναμώσει μὴ σύντομη κριτικὴ τοῦ Marius André στὸ τεῦχος τῆς 1ης Ἰουνίου τοῦ νέου φιλολογικοῦ καὶ κριτικοῦ περιοδικοῦ «La Minerve Française». Τῶνομα τοῦ Jean Richerpin εἶναι τόσο γνωστὸ στὸν τόπο μας, πὸν θαροῦμε πὸς δὲ θὰ εἶναι δυσάρεστο γιὰ τοὺς ἀναγνώστες μας ἂν ξαναγυροῦσαμε ἀκόμα μὴ φορὰ στὸ ἴδιο θέμα μεταφράζοντας τὸ σπουδαιότερο μέρος ἀπὸ τὴν κριτικὴ ἐνὸς συμπατριώτη του πὸν βαθύτερα καὶ καλύτερα μελέτησε ὄχι μόνον τὸ τελευταῖον του βιβλίον, μόνον καὶ ὅλο του τὸ ἔργο:

«Παντοῦ, ὅπου εἶναι νὰ ὑμνηθεῖ ἡ ἀθάνατη Ρώμη καὶ τὰ πνευματικὰ τῆς τέκνα, ὅμως προπάντων σὶς τελετὰς ὅπου θροῦνται ὑπουργοὶ καὶ πρεσβευτές, ὁ κ. Richerpin εἶναι καλὸς. Εἶναι, γράφει αὐτὸς ὁ ἴδιος, «στὸ μεγάλο ἀμφιθέατρο τῆς Σομπόννας» εἶναι μπροστὰ στὸν πρεσβευτὴ τῆς Ἰταλίας. εἶναι σὶς ἐφημερίδες πὸν τοῦ «γυροῦνε» στίχους: εἶναι «σὲ πολλὰ λευκώματα». Ὑμνεῖ τὴν Ἰταλία καὶ τὴν Ρουμανία, ἐγκωμιάζει «τὴν ψυχὴ τῆς Ρώμης». Αὐτὸ δὲν τονε φτάνει: ἀνεβαίνει ἴσαμε τὴν Ἑλλάδα καὶ λέει στοὺς Λατίνους:

«Ἄφου ἀναβαίνομε σὶς μακρινὲς πηγὲς μας,—
Ἄν εἶναι ἀρετό, ὄχι, τὸρκίζομε στὴν Ἀθήνα,—
Νὰ λέμε μὲ περηφάνεια πὸς εἴμαστε λατῖνοι,—
Οἱ ἀληθινοὶ μας πρόγονοι εἶναι ἀπὸ πολὺ πρὸ παλιούσ καιρούσ.—Κι ἀφου καὶ ἡ Ρώμη, ἡ ἀγέροχη, ἀετοκρατέρισσα,—Εἶναι θυγατέρα τῆς Ἑλλάδας καὶ ταπεινὴ τῆς κληρονόμα.—Τὸ δικὸ σου ὄνομα, ὦ Ἑλλάδα, πρῶτα θὰ πῶ,—Τὸρκίζομαι στὸνομα τῆς Παλλάδας καὶ στὸ δικὸ σου, ὦ Παρθενώνα!

«Κατόπιν ὀρκίζεται στὸνομα τῆς Σαλαμίνας, τοῦ Μαγαθῶνα, σὶς Θερμοπύλες, σὶς Πλαταιές, καὶ «στὴ συντριβὴ τοῦ Πέροισ καὶ τοῦ Τεύτονα!»

«Ὑμνεῖ τὸ Ἀληθινό, τὸ Καλὸ καὶ τ' Ὠραῖο τοῦ V. Cousin, τὸ Σωστὸ καὶ τὸ Δίκιο. Δοξάζει τοὺς θεοὺς τῆς μυθολογίας μὲ στίχους πὸν δὲ θὰ τοὺς ζήλευε ὁ I. Μωρσῆς: τοὺς ὀνομάζει μὲ τὸν τρόπο τοῦ Leconte de Lisle: Héraklès, Kypris - Aphrodita, Phoibos - Apollón, καὶ μὲ πάθος καὶ συγκίνηση ἔξ-

ορκίζει τοὺς Λατίνους νὰ μὴν τὰ λησιμονήσουν αὐτὰ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα:

Ποτὲ δὲ θὰ μπορέσετε νᾶχετε τόσο ταπεινὴ ψυχὴ,
Ἦστε ἀρνηθῆτε αὐτοὺς τοὺς θεοὺς, τὴ δόξα τοῦ ἀνθρώπινου ὀνείρου!

Ὁ κ. Richerpin τὰ λέει ὑπερβολικά, ὅπως οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς νεοφώτιστους. Στὴ Βρετανία καὶ στὴ χώρα τῆς Οὐαλίας ὑπάρχουνε βάρδοι καὶ λόγιοι πὸν κελτίζου καὶ πανηγυρίζου δρυϊδικὲς γιορτὲς καὶ παραγυροῦν τοὺς ἑλληνο-λατινικοὺς θεοὺς. Δὲν ἔχου ταπεινὴ ψυχὴ εἶναι πολὺ πολὺ τίμιοι ἄνθρωποι. Ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ποιημάτων στὸ διάστημα τοῦ πολέμου» θὰ ἔπρεπε νὰ θυμηθεῖ πὸς ἄλλοτε αὐτὸς ἔπαιξε λιγότερο ἀθῶα παιχνίδια...

«... Αὐτὸς ὁ γιὸς στρατιωτικοῦ, αὐτὸς ὁ Γάλλος λόγιος πὸν ὄγῃκε ἀπὸ τὴν «Ecole Normale Supérieure», δὲν τονε φτάνει νὰ εἶναι, ὅπως τόσοι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς συγγαιρικοὺς του, χλιαρὸς πατριώτης: ἀρνιέται τὴ Γαλλία, ἀρνιέται τοὺς προγόνους του, ἀρνιέται ἀκόμα καὶ τῶνομα τοῦ Ἑυρωπαίου καὶ καυχίεται πὸς ἡ καταγωγή του εἶναι ἀπὸ τοὺς ἄγριους Τουρανούς:

Ἦ αἷμα τῶν Τουρανῶν πὸν θράζεις μὲς σὶς φλέβες μου!

«Κηρύχνει τὸν πόλεμον στὸ Θεὸ καὶ στοὺς θεοὺς: θυθίζει μὲς στὴν καρδιά τους ἐκεῖνον πὸν ὀνομάζει «τὸ λαίπερὸν γιγατάνιν» τῶν στίχων του καὶ πὸν εἶναι ἄπρεπα λόγια. Οἱ πρὸ χαριτωμένους θεότητες τῆς Ἑλλάδας πὸν σήμερον λιθανίξει, δὲν ἐγλύτωσαν τὴ μανία του. Ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἔρχεται στὴν κοινωνία, στὸ καθετὶ πὸν εἶναι χρήσιμο καὶ ὠραῖο στὸν κόσμον, στὸ καθετὶ πὸν ξεχωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ αἰμοβόρον θηρίον:

Αὐτὲς τῖς θυρηκαίεες, τῖς λατρεῖες, τῖς ἀγάπες, τῖς πίστες—πὸν στέκονται ἀκόμα ὀρθὲς μὲς σὶς καρδιές μας,—θὰ σβύσω τῖς λάμψεις τους, τελευταῖες ἀναλαμπές—τῶν παλιῶν παρατημένων ναῶν...

«Οἱ τιμὲς πὸν γίνονται στοὺς νεκροὺς τοῦ ἐμπνέουνε σαρκασμοὺς καὶ ἀκροβασίαις ἀπάνω σὲ πάρα πολὺ πλούσιες ρίμες:

Οἱ Αργαὺς οἱ τρελλοὶ—βάζουνε τοὺς νεκροὺς τους μέσα σὲ τρύπες.—Ἐμεῖς τοὺς βάζομε—ἀπάνω σ' αὐτὴν—δίχως χαλινούς... Ζήσε ὀλάκερος στὸ τώρα—καὶ καταφρόνα—τοὺς νεκροὺς!

«Ὁ ποιητὴς πὸν θὰ γινόταν ἀργότερα ἔθνικὸς καὶ οἰκογενειακὸς ποιητὴς, χύνει ἀπάνω στὴν οἰκογένεια τῖς πρὸ ὑπερβολικὲς, τῖς πρὸ χοντρές του βλαστήμιες: δὲ σταματᾷ οὔτε μπρὸς στὴ μητρότητα...

«... Μὰ οὔτε αὐτὸ δὲν τονε φτάνει. Κηρύχνει τὸν πόλεμον ἀκόμα καὶ σὶς ἰδέες, σ' ὅλες τῖς ἰδέες:

Ἐμπρός! Ἐμπρός! Ἰδοὺ τὸ κοπάδι τῶν Ἰδεῶν—
Πὸν τρομαγμένον φεύγει μπροστὰ μας.

«Ὅμως, θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πῆ, πὸς ὁ ποιητὴς ἄλλαξε ἀπὸ τότε, καὶ θὰ πρεπε κανεὶς νὰ τονε συγχαρεῖ γι' αὐτὸ. Βέβαια, ὑπάρχουνε στὴν ἱστορία καὶ στὴ φιλολογία πολυάριθμα παραδείγματα ἀνθρώπων πὸν ἄλλαξαν πεποιθήση, παραδείγματα τίμα ἢ τουλάχιστον εὐεξήγητα καὶ εἰλικρινά. Καταλαβαίνομε πὸς ὁ

Βίκτωρ Ουγγώ, βασιλικός και καθολικός, έγινε δημοκράτης, και αντικληρικός· καταλαβαίνουμε το Βερολίνο που άλλαξε αντίθετα από κείνον κ' έγραψε στον ποιητή του «Πάτα» :

“Άλλαξα, όπως εσύ, μα άλλιώτικα.

«Οί φιλόλογοι, προπάντων όταν είναι λυρικοί ποιητές, δεν παραλείπουν να μās πληροφορούν για τις ιδέες και τα αισθήματα που αλλάζουν.

«Πότε και πώς άλλαξε ο κ. Richerpin; Πώς έγινε αυτή η συνολική επανάσταση που δεν μπορεί κανείς να την παρομοιώσει μ' ένα απλό άλλαγμα στις θρησκευτικές ή πολιτικές ιδέες· αυτή η τρομερή μεταβολή που όμοια της δεν είχε παθιμένα άλλο πνεύμα ανθρώπινο; Ποιό δρόμο ακολούθησε το τουρανικό του τάλλογο για να πάει, μέσα από τις στέπες και τα βουνά, να τον απιθώσει στα πόδια της Ακρόπολης ή στις αίθουσες των διαλέξεων όπου ύμνει την πατρίδα, τις τέχνες, τα γράμματα, τις ιδέες, «το κοπάδι των Ίδεών» σου, εύτυχώς δεν έφυγε τρομαγμένο μπροστά του; Θα θέλαμε να το ξέρουμε.

«Δεν το ξέρει ο κόσμος, μα διαβάσει στις εφημερίδες πώς ο κ. Richerpin είναι ο συγγραφέας του «Τραγουδιού του Άλητη» και των «Ποιημάτων στο διάστημα του Πολέμου» σαν νάτανε το δεύτερο ή φυσική συνέχεια του πρώτου· σαν να μὴν τα χώριζε, αυτά τα δυό έργα, ένας άμέτρητος άβυσσος, ή ακόμα καλύτερα ένας διπλός άβυσσος: βρίσκονται στους αντίποδες το ένα του άλλου, τόσο στη μορφή, όσο και στην ουσία.

«Ο καταφρονητής κ' επαναστατημένος ποιητής ήταν ένας επιδέξιος θανατοποιός, ένας ταχυδαχτυλογός, αν θέλετε, όμως ένας καλλιτέχνης πάντοτε. Η τέχνη του ήταν κατώτερου είδους, δίχως βάθος· στα μάτια, έκανε την εντύπωση σαν πούλιες από τραχιά κι ώμα χρώματα, απλωμένες στον ήλιο του μεσημεριού· στάφια, φάνταζε με τα κουνουρίσματα της πλούσιας και σπάνιας οίμας, δίχως απόχρωση, και με λέξεις χτυπητές· μα τελοσπάντων κι αυτό τέχνη ήτανε. Πετύχαινε, πολλές φορές, μερικά πολύ όμορφα πρόματα, και καμιά φορά κατόρθωνε να έρμηνεύει την ψυχή των φτωχών και των άλητων της Γαλλίας, που μολαταύτα δεν είναι ή ψυχή των άγιων Τουρανών, και καμπόσοι από τους άλητες τον είναι άξιοι να πάρουν μια θέση μέσα σε μιάν Άνθολογία απ' τα καλά ποιήματα της εποχής μας.

«Τα προτερήματά του και τα ελαττώματά του, τα ξαναβρίσκουμε στα «Χάδια». Σ' αυτά τραγουδάει το σαρκικόν έρωτα. Δεν είναι αυτό βέβαια ο έρωτας δάκερος, όμως είναι έρωτας κι αυτό· κι όταν μιλάει γυ' αυτόν, ο Τουρανός του Παρισιού μένει πάντοτε Παρισινός.

«Όμως ο Τουρανός πούγινε έλληνο-λατίνος, ο καταφρονητής των νόμων, μεταμορφωμένος σε δαρναστεφάνωτο ποιητή που τραγουδάει τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη Δικαιοσύνη, την Ειρήνη και τη χαρά του

«Να βαδίζει κανείς προς το καλό μες στο φως του ήραίου.»

Έχασε, μαζί με τα παλιά του τα ελαττώματα, όλα του

τα προτερήματα, κι απόχτησε έλοττώματα καινούργια.

«Διαβάσαμε τώρα τώρα καμιά τριανταριά βιβλία από στίχους για τον πόλεμο· το βιβλίο του κ. Richerpin είναι το χειρότερο απ' όλα. Είναι αξιοθαύνητο να μαθαίνει κανείς πώς αυτή ή φιλολογία άκούστηκε στο Καπιτώλιο, κι ακόμη πιο αξιοθαύνητε να θεβαιώνεται πώς υπάρχουν άνθρωποι που τηρέ θανατίζουν. Είναι στίχοι ενός κακού ρήτορα, και μάλιστα ενός κακού μαθητή της ρητορικής. καλύτε μοιαζουν με τα ποιήματα που άπαγγέλλουν της κυρίας προεστίνας στη γιορτή της, τα κοριτσόπουλα απ' τη μεγαλήτεση τάξη της σχολής των κολογριών. Τέτοιο είναι το ποίημα «Στην Έξοχότητά του, τον κομη Derby, πρεσβευτή της Μεγάλης Βρετανίας», που αρχίζει έτσι:

Χαίρετε, ευγενικά παιδιά της Μεγάλης Βρετανίας!

Και πάρα πέρα συνεχίζει

Δόξα στα ευγενικά παιδιά της Μεγάλης Βρετανίας!—Δόξα στους στρατιώτες της! Δόξα στους ναύτες της!—...Δόξα στα παιδιά της Μεγάλης Βρετανίας!

Και τελειώνει με τη θεβαίωση πώς ο Κοντορεβιθούλης θα νικήσει το γερμανικό θεο Βόταν, γιατί βοηθε ένα πρώτο στήριγμα. Και ποιά λοιπόν είναι αυτό το πρώτο στήριγμα;

Ποιός άλλος από σένα, Μεγάλη, ναι, Μεγάλη Βρετανία,—Που το μεγαλείο σου το ύμνει ή εγνωμοσύνη μας—Μ' αυτήν έδω την ταπεινή προσφορά στον πρεσβευτή της.

«Αυτοί οι δυό τελευταίοι στίχοι είναι που μās θυμίζουν τα κομπλιμέντα για την κυρία προεστίνα. Την παρομοίωση δά με τον Κοντορεβιθούλη, ένας μαθητής της ρητορικής, ένα κοριτσόπουλο θά είχε άρκετη κρίση και γαλλική περηφάνεια, ώστε μήτε να τη σκεφτεί. Γιατί—το κατάλαβαν οι άναγνώστες μας;— ο Κοντορεβιθούλης είναι ή Γαλλία.

«Ο άλλοτε Τουρανός έχασε τις άρετές του και δεν απόχτησε καμιάν άλλη. Για να πειστεί κανείς ακόμα μιá φορά δεν έχει παρά να διαβάσει το ποίημα για τους στρατιώτες μας «Pour nos poilus» «που το ζήτησε το «Bulletin des Armées de la Republique». Δεν υπάρχει τίποτα πιο αντιποιητικό: άδεια· να μεγάλα λόγια μέσα σε χάος από τις πιο μάταιες ιδεολογίες. Μαθαίνει στους στρατιώτες για ποιά λόγο πρέπει να πολεμήσουν: όχι μονάχα για τη Γαλλία, μόνε «για δλάκερη την ανθρωπότητα»:

Για να δώσουν τη λευτεριά σ' όλες τις χώρες,

λοιπόν και για την ευτυχία ακόμα και των Γερμανών· για να μη γίνει πιά πόλεμος, γιατί τούτος είναι ο στερνός. Έτσι οι στρατιώτες μας είναι:

πιο μεγάλοι από τους παλιούς ήρωες, κι από τους θεούς ακόμα.

«Μεγαλύτεροι κι από τον Ήρακλή που δεν τον όνομάζει Hercule, μόνε Hérahkès, έτσι που οι στρατιώτες μας, που οι έννια στους δέκα είναι χωρικοί κι' εργάτες, να μὴν καταλαβαίνουν τίποτα· μεγαλώ-

τεροι κι' από τὸ Ναπολέοντα «τὸ στρατιωτικὸ Héraldes». Πέφτει στὰ γόνατα, ἐκστατικός, μπροστά σ' αὐτούς τούς στρατιώτες καὶ τούς λέει:

Οἱ ποιητές ὄλων τῶν καιρῶν, ὅλης τῆς γῆς—
οἱ πῶ ὑπέροχοι, οἱ πῶ μεγάλοι, δὲν μποροῦν
εἰδῶ παρὰ νὰ σωπάσουν.

«Πρέπει νὰ σωπάσουν... ὅμως ὁ κ. Richerpin μιλεῖ, μιλεῖ, ἀπαγγέλλει κενά, φουσκωμένα λόγια, πὸν τὰ νομαίνει ποιήματα.»

Δίχως νὰ θέλομε νὰ ὑπερασπιστοῦμε τὴ Μούσα τοῦ Richerpin, πὸν ἡ ἐντύπωσή μας ἀπὸ τὸ τελευταῖον του βιβλίου δὲν ἦταν πολὺ καλύτερη ἀπὸ τοῦ Γάλλου κριτικοῦ, εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ ὁμολογήσομε πὸν μᾶς ξαφνίζει λιγάκι ἡ σκληράδα τῆς παραπάνω κριτικῆς. Ἄν ὅμως αὐτὴ του ἡ αὐστηρότητα δὲν ἔχει ἄλλο ἐλατήριο, —βλέπετε μεις οἱ Ρωμιοί...— ἂν δὲν ἔχει ἄλλο ἐλατήριο, παρὰ τὴν ἀδολὴ ἀγάπη γιὰ τὴν ἀληθινὴ Τέχνη, δὲ βρίσκουμε ἄλλη λέξη γιὰ νὰ δηλώσομε αὐτὸ τὸ ξάφνισμά μας ἀπὸ ἓνα μεγαλόφωνο: Μπράβο!

— Ἔχουμε μπροστά μας ἓνα: νεώτατο τόμο ποιημάτων. Εἶναι τὰ «Ποιήματα» τοῦ γάλλου ποιητῆ Jules Supervielle, πὸν εἶχε τὴν εὐγένεια νὰ μᾶς στείλει μὲ ἰδιόχειρο ἀφιέρωση στὸ Διευθυντὴ μας, ἐπιμύοντας τὸ ἔργο τοῦ «Νουμά» καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴ γαλλικὴ φιλολογία.

Ὁ Jules Supervielle δὲ μᾶς εἶναι γνωστός. Ὅμως καὶ στὴ Γαλλία, ὅπου ἔχει ἤδη ἐκδώσει δυὸ συλλογές ἀπὸ ποιήματα, τώρα κάνει τὴν ἐπίσημη παρουσίασή του. Καὶ κείνος πὸν τὸν παρουσιάζει δὲν εἶναι διόλου μικρός: Εἶναι ὁ ποιητὴς Paul Fort πὸν προλογίζει τὸ νέο βιβλίο:

«Τὰ καλὰ γαλλικὰ γράμματα δέχτηκαν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἓνα πολύτιμο καὶ σπάνιο δῶρο: Εἶδαν νὰ τοὺς γεννιέται, τούτῃ τὴν ἀνοιξή, μὲ τὰ τραγούδια του, ἓνα νέος ποιητὴς.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὸν ὁ Jules Supervielle εἶχε ἤδη δημοσιέψει ἀξιόλογους στίχους πὸν προηνούσαν ἓνα λαμπρὸ μέλλον, μπουμπούκια πὸν ἔταζαν μιὰ πλούσια βλάστηση: τοῦτος ὁ τόμος μᾶς τὴν δείχνει σ' ὅλο τῆς τὸ λουλούδισμα.

«Ὁ ποιητὴς εἶναι Γάλλος, ἀριστοκράτης μαζί καὶ «παιδιὸ τοῦ λαοῦ». Τὸ σὺν τοῦ κραταίει ἀπὸ κείνη τὴν πλαγιά τῶν Πυρηναίων, τὸ Béarn, πὸν ἀφοῦ μᾶς χάρισε, στοὺς παλιούς καιρούς, τοὺς πῶ χαρωπούς ἢ μελαγχολικούς τροβαδούρους, μᾶς ἔδωσε ἓναν ὀρμητικὸ βασιλιά σὰν τὸν Ἑρρίκο τὸν τέταρτο, καὶ τελευταῖα ἦταν ὁ τόπος πὸν εἶδε τὸ φῶς ἓνας μεγάλος ὄνειροπόλος, ὁ Francis Jammes. Ὅμως ὁ Jules Supervielle μᾶς ἔρχεται στὸ Παρίσι ἀπὸ τὸ Μοντεβιδεο, τὴν πόλῃ τῆς Ἀμερικῆς πὸν βρίσκεται πῶ κοντὰ στὴν καρδιά τῆς Γαλλίας, τὴν Ἀθήνα τῶν νέων λατινικῶν χωρῶν, ὅπου εἶχαν μεταναστεύσει οἱ γοινοὶ του.»

Μὲ αὐτὰ τὰ πολὺ κολακευτικὰ λόγια ἀρχίζει τὸν πρόλογό του ὁ Paul Fort, καὶ μαζί μᾶς πληροφορεῖ γιὰ τὴν καταγωγή τοῦ νέου ποιητῆ, πὸν, μολοντὶ ἡ λῆρα του καὶ ἡ ψυχὴ του ἔχει μείνει ἐντελῶς γαλλικῆ, «μολαταῦτα ἡ ποιήσῃ του—ἂν καὶ ἐντελῶς δική μας—ἔχει μέσα τῆς κάποια καινούργια πνοή, μιὰ μυ-

στηριακὴ καὶ συγκινητικὴ γοητεία πὸν λείπει ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ποιητὴς μας πὸν δὲν ἄφησαν ποτὲ τὴν πατρικὴ γῆ.»

Καὶ ὁ Paul Fort τελειώνει τὸν πρόλογό του λέγοντας πὸν τὰ ποιήματα τοῦ Jules Supervielle «εἶναι τοῦ πῶ αἰσταντικῶν ποιητῆ κι' ἀκόμα, εἶναι ἓνός ἀληθινοῦ ποιητῆ: ὥστε λοιπὸν εἶναι ἓνός μεγάλου ποιητῆ.»

Δίχως νὰ ἔχουμε οὔτε τὸ χιλιοστὸ ἀπὸ τὸ κῦρος τοῦ μεγαλύτερου ἴσως ἀπὸ τοὺς συγκαιρινούς γάλλους ποιητὴς, καὶ δίχως οὔτε νὰ φανταζόμαστε πὸν μπορούμε νὰ δάσομε τὸν τίτλο τοῦ μεγάλου, ὅμως καὶ δίχως καμιά προκατάληψη, θαρροῦμε πὸν μπορούμε νὰ ποῦμε δίχως δισταγμὸ πὸν ὁ Jules Supervielle εἶναι ἓνας ἀληθινὸς ποιητὴς. Ἡ ποιήσῃ του μένει αὐστηρὰ μέσα στὰ σύνορα τῆς Τέχνης. Ἔχει μιὰ καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία πὸν δὲν τὸν ἀφίνει νὰ παρασυρθεῖ ἀπὸ τὸ αἶσθημα, κι' ἓνα φίνο, ξυπνὸ πνεῦμα πὸν δὲν τὸν ἀφίνει νὰ κάνει τὸ φιλόσοφο. Κάνει ἐντύπωση ἓνός πὸν στέκει πάρα πάνω ἀπὸ τὴν τρικυμία τῶν παθῶν καὶ τὰ γεωμετρικὰ σχήματα τῆς σκέψης. Καὶ, ὅπου θέλει νὰ κουνηθεῖ πῶ ἐλεύθερα, τυλίγεται μὲ τὸ μαντῆ τῆς εἰρωνείας.

Βέβαια ὅλα τὰ παραπάνω τὰ πετυχαίνει ἄλλοτε περισσότερο κι' ἄλλοτε λιγότερο. Εἶναι ποιήματα πὸν εἶναι νταντελλένια στὴ μορφή καὶ στὸ αἶσθημα:

... De mon être en suspens la lumière recule,
Je me sens devenir aussi du crepuscule.

L' air naufrage et voici que debout, dans le soir,
Un arbre dresse, seul, son torse noir;

Du bout de ses branches ardues,
Il cherche à s'accrocher aux nues,

Dans un dernier effort raidi,
Avant que de sombrer lui aussi dans la nuit.

Οἱ ἀνοιχτοὶ ὀρίζοντες τῶν Pampas τῆς Ἀμερικῆς, οἱ κροελές καὶ ἡ ζωὴ τῶν τροπικῶν δίνουν σὺς εἰκόνας του ἀτὶ ξεχωριστὸ κι' ἀσυνήθιστο:

... Sur la molle pampa, le dense crepuscule
Où nulle brise, nulle brise, ne circule.

Ἔτσι τελειώνει μιὰ σύντομη εἰκόνα. Κι' ἀκολουθοῦν οἱ παρακάτω στίχοι πὸν ἀρμονίζονται θαυμαστά μὲ τὴ διάθεση πὸν γεννᾷ τὸ τριγύρω ἀγνάντεμα:

Ah! demeurer ainsi sans souffrir et sans être
et, tout toute âme, avoir l'âme de la fenêtre!

Τὰ «Ποιήματα» εἶναι χωρισμένα σὲ τέσσερες σειρές μὲ τοὺς τίτλους: Voyage en soi, Paysages, Le Poèmes de l' Humour Triste, καὶ Le Goyavier Authentique. Καθὼς φαίνεται κι ἀπὸ τοὺς τίτλους, τὰ πρῶτα εἶναι ποιήματα ἐσωτερικὰ, στοιχειογραφικὰ: στὰ δεύτερα φανερώνεται περισσότερο ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος: στὰ τρίτα ἡ εἰρωνεία καὶ τὸ χωῦμο παίρνουν τὸν ποιητῆ, πὸν πολλές φορές ἴσως θὰ ἔ-

θέλε νά κλάψει στά τελευταία πιά είμαστε καταμεσής σις Pampas καί σις μεγαλοματούσες, έρωτιάριες Κρεολές, μιά δίχως νά μᾶς παρατάει πιά τὸ χιούμορ πού πολλές φορές γίνεται σάτυρα. Στὸ σύνολο, καλύτερες βρίσκουμε τίς δυὸ πρώτες σειρές. Στὰ ποιήματα τοῦ χιούμορ περνοῦμε ὅλες τίς σκάλες: ἀπὸ τὰ πιά χαριτωμένα, πού ἀπὸ κάτω τους τρέμει μιά βαθειά ἀνθρώπινη συγκίνηση, ἴσαμε τὰ λιγότερο συμπαιθητικὰ ἀπ' ὅλα, πού εἶναι τὰ τέσσερα ποιήματα τὰ βαλμένα κάτω ἀπὸ τὸν κοινὸ τίτλο: *Mélancolies manutentionnaires*, καί πού φαίνεται πῶς γράφτηκαν σὲ κάποιο κέντρο ἐφοδιασμοῦ ἔπου ὑπηρετοῦσε στὸν πόλεμο ὁ ποιητής:

Tristes enfant du riz, de farines légères,
Sentinelles veillant aux granges fouragères,
Amorceurs de noir café torréifié, ...

Γιατί νά τὸ κρύψουμε; τὰ τέσσερα αὐτὰ ποιήματα δὲ μᾶς ἀρέσουνε. Ἐνῶ τουρναντίο γιὰ μᾶς εἶναι ἓνα ἀριστουργηματάκι στὸ εἶδος του ὁ «Συζυγικὸς διάλογος» ἔπου τὸ γέλιο μόλις κατορθώνει νά καταπιεῖ τὸ πικρὸ δάκρυ.

—La Tristesse qui m'allaita
Jamais, jamais, ne me quitta.
—Taratata.
Je voudrais de rares paroles,
Qui la consolent, la consolent.
—Quel jeu frivole!

—Dans mon coeur elle s'implanta
Et prit racine et s'exalta
—Taratata.
—En lourdes grappes, ses corolles
Fleurirent, étonnément molles.
—Quel jeu frivole!

—Èole en fit des petits tas
Et ma douleur se répéta...
—Taratata.
—Autour de mon âme horticole
Qui sait l'extase et l'hyperbole.
—Taratata! Quel jeu frivole!

Ἡ Μούσα τοῦ Jules Supervielle δὲν εἶναι πολεμική. Ἡ ἀνάσα τοῦ μεγάλου θεριοῦ μόλις ἔφτασε νά σαλέψει τίς τρίχες τῆς κεφαλῆς τῆς. Ἐξὺν ἀπὸ τὰ τέσσερα πού ἀναφέραμε παραπάνω, εἶναι δυὸ τρία ἀκόμα ἔπου τὴν νιώθει κανεὶς. Ἐνα χωριὸ ἠμασμένο ἀπὸ τὰ ἐργατικά χέρια, τρυγυρισμένο ἀπὸ γυμνωμένους ἀγρούς, ἓνα τραῖνο γεμάτο πληγωμένους πού κυλάει ἀργά... κ' ἓνα τραγοῦδι στῆ Γαλλία, γεμάτο γλυκεῖα ἀγάπη, δίχως τὴν κούφια ῥητορική καί τὸ θρασυὸ ψυχῆς πού τόσο συνηθίζονται στὰ τέτοιου εἶδους:

«Φοβάμαι μήπως στοὺς στίχους μου μέσα, Γαλλία, τὸ τριανταφυλλένιο σου τῆνομα φανεῖ τρομαγμένο, ἀνήσυχο καί δειλιασμένο, πούλι ἀπολυμένο μέσα σὲ μιά κλειστὴ κάμαρα, πού ζητάει τὸ λαμπρὸ οὐρανὸ.
«Πάντοτε ἓνας ἀνήσυχος διαταγμὸς κ' ἓνας φόβος μ' ἐμποδίζει νά τὸ γράψω, ὦ τῆνομα τὸ γεμάτο ἀπ'

ἀγάπη! Ἐτσι ἡ νύχτα διστάζει νάγκαλιόσει τὴν ἡμέρα καί μένει πολλὴν ὥρα σ' ἓνα ἀναποφάσιτο σούρουπο.

«Ὅμως καμιά φορὰ μὲ τραβᾷει τὸ γλυκὸ σου φεγγοδόλημα, καί σὲ μιά μυστικὴ καί σκετινὴ στιγμή ξεγελιέμαι, κί αἰστάνομαι τὸν ἑαυτὸ μου ἄξιο καί πλημμυρισμένο ἀπὸ τῆνομά σου, πατρίδα, σὰν ἓνα ματωμένο τραῖνο ἀπὸ πληγωμένους, τὴ νύχτα.

«Ὑστερα, καταλαβαίνοντας μεμιάς ὅλο μου τᾶσκημο λάθος, λέω πῶς ἐκείνοι μονάχα μποροῦνε, δίχως νάσεβήσουν, νά αἰστανθοῦν τὴν εἰωδιὰ τοῦ λουλουδένιου σου ὀνόματος στὰ χεῖλη τους, ὅσοι πεθαίνουν γιὰ νά σου φυλάξουν τὸ σχῆμα σου καί τὴ μορφὴ σου.»

Καί τώρα δυὸ λόγια ἀκόμα γιὰ τοὺς σὸνμπ τῆς ἀρλουμπας. Μιά τάση διαύγειας στὸ νόημα καί καθαρότητας στὴν εἰκόνα, μιά προσπάθεια κλασσικῆς ἀπλότητος καί πλαστικότητος φανερόνεται στῆ σημερινὴ τέχνη. Κι αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικά εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τοῦ συγγραφέα τῶν «Ποιημάτων».

Ἔω λέξεις, λέει σ' ἓνα μέρος,

«... Demeurez dans mes vers, pleins de sens,
de clartés...»

*** ΤΥΠΟΣ ***
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΓΚΑΙΤΕ:

Μινιόν

Μετάφρασις ΗΛ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓΓΛ:

Ἡ μπαλλάδα τῆς φυλακῆς τοῦ Ρίντιγγ.

Μετάφρασις Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΟΦ:

Τὸ σπῆρι μὲ τὸ ἀέτωμα

καί ἄλλα διηγήματα.

Μετάφρασις ΑΘ. Π. ΜΙΧΑ.

ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ:

Φάουστ.

Μετάφρασις ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ.

BENIAMIN ΚΩΝΣΤΑΝ:

Ἄδελφος.

Μετάφρασις ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ.

ΑΡΘΟΥΡ ΠΑΝΣΟΜ:

Ὁ Ὁσκαρ Ουάιλντ καί τὸ ἔργον του.

Μετάφρασις Κ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Γ. Τουφεσή. Μην απογοητεύεσαι. "Όσο κι' αν άρρο-
πεπατούμε, τή φτάνουμε τήν Τέχνη, άμα είναι νά τήν
φτάσουμε. Καί νά, πού τυπώνουμε δώ τό πιό πετυχημένο
άπ' όλα :

Θ Υ Σ Ι Α

"Ω! άνονείρευτη εικόνα τής ψυχής
καί τής καρδιάς παρηγορήτρα έλπίδα,
άξέχαστη ή ώρα κι' ή στιγμή
πού γίναν πόθοι οί στεναγμοί,
πού σ' ένιωσα και σ' είδα.

Προσκυητής σου τώρα γέρνω ταπεινός
στού κάλλους σου τήν άφραστη έκκλησία
κι' έπας οί Μάγοι στό Χριστό,
τόν έρωτά μου τόν πιστό
προσφέρω σου θυσία.

— Γ' Haspiré. Θά δημοσιευτεί τό ένα. — κ. Στ. 'Αγ-
κάθη. Προτιμάμε τά διηγήματά σου. — κ. 'Ακ. Κερ. Στεί-
λε μας τίποτ' άλλα. — Α. 'Αρα. "Όχι και πολύ πετυχημέ-
να. — κ. Π. Α. Γλ. Τά βλέπουμε μί δέ δίνουμε σημασία
σέ τέτοια τιποτένια. — κ. 'Απ. Βασιί. Λάθη στή φόρμα
έχει; μόνο στόν τρίτο στίχο τού δεύτερου. "Όμως είναι
φτωγά στό περιεχόμενο. — κ. 'Αντ. Λοίζ. Εύχαριστούμε
γιά τό εύγενικό σου γράμμα. Τό τραγούδι σου έχει πολλή
χάρη, μί δέν τό δημοσιεύουμε, γιατί έχει μερικά έλαττώ-
ματα. Προσπάθησε νά τό διορθώσεις, νά κάνεις λίγο πό
σφιχτά τά νοήματα, λ. γ. «και στάθηκαν όρθοί και γύρω
της άρχισαν νά στέκουν σοβαροί» είναι πολύ άραιωμένο τό
νόημα. "Επειτα δέν μπορούμε νά φανταστούμε τήν ταβερ-
νάρια μέ «λεπτό πέπλο». «Και τήν καρδιά ζητούν» άντί
τήν καρδιά της, κτλ. — κ. Σ. Γ. Στ. Πολύ καλά γραμμέ-
νο, μί πολύ γνωστό τό έθιμο. — κ. Κ. Μανσομ. Θά δη-
μοσιευτεί. — κ. Σ. Γ. Σ. "Αν ήξερες πόσα μίς περιμέ-
νουν γιά δημοσίεψη, δέ θά παραπονιόσουν. Τό λουλούδι
τού βουνού θά δημοσιευτεί, αν και πάρα πολύ μεταχειρί-
ζεσαι τίς λέξεις «ώραίο» κι' «όμορφο» πού πρέπει τό κάτω
κάτω νά τό δείχνουμε περισσότερο παρά νά τό λέμε. —
κ. Νασ. Χρηστ. "Ο κατάδικος καλός στήν υπόθεση, ή με-
ταχείρησή της όμως δέν είναι πολύ καλλιτεχνική. — κ.
'Αγ. Δικ. Μην άρχίζεις μέ αφαιρετήματα, πού στό κάτω κά-
τω ποτέ δέ στέκουν καλά στή λυρική ποίηση. Τό έγά μου
δέν υπάρχει γιά τήν ποίηση, μόλις και μετά βίας, στή φι-
λοσοφία. κτλ. Προσπάθησε όχι νά λές, αλλά νά δείχνεις.
Και νά τραγουδάς. — κ. Δρ. Αθρ. Σμύρνη. Κάτι όμορφο
θέλεις νά πεις, μί δέν πετυχαίνεις πολύ στήν έκφραση και
τό άδυνατίζεις. — κ. Γ. Φίτο. "Αν ήξερες πόσα περιμέ-
νουν δέ θάπορούσες. Χρειάζεται ύπομονή. Τό σπουδαίο εί-
ναι νά έργαζόμαστε. Τό φθινόπωρο δέ μίς άρέσει πολύ.
Προσπάθησε νά βλέπεις τή θλίψη σου μέ περισσότερη γα-
λήνη, αν ξένην, και τότε θά διατάξεις νά γράφεις στί-
χους σαν κι' αυτούς : «"Όλα νεκρά—ώϊμένα!—τά θωρώ...
τά ύνευρα τής νιότης τά ξανθά... όλα νεκρά—ώϊμένα!—τά
θωρώ». — κ. Χ. Strich. Συνεννοηθήκαμε μέ τό Ρ. R.
Δέ θά σου ζητήσουνε καμιά διατύπωση. Πήγαυνε ό ίδιος ή
στείλε κανέναν άλλον νά ζητήσει τό γράμμα. Θάν τό δώ-
σουν. — κ. Δρ. Αθρ. Και τά δυό τελευταία, μολοντί έ-
χουνε μί έσωτερική χάρη πού δίνει πολλές ύπόσχες, έ-
χουν και κάποια άτέλεια στήν έκφραση πού έμποδίζουν
τήν άκοπη κατανόηση και έπομένως και τήν απόλαση

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

"Ο «Νουμάς», θέλοντας νά πληρώσει μί σπουδαία
έλλειψη στόν τόπο μας, αποφάσισε νά τυπώσει μί
συλλογή από καινούρια ποιήματα, γραμμένα επί-
τηδες γιά παιδιά ήλικίας από έξη έως δέκα χρονών.

Γι' αυτόν τό σκοπό προκηρύσσει ποιητικό διαγωνι-
σμό και προσκαλεί όσους θέλουν νά λάβουν μέρος σ'
αυτόν νά στείλουν τά έργα των στά γραφεία του, Σο-
φοκλέους 3, εως στίς 31 τ' Αύγούστου τού χρόνου
τούτου.

Οί όροι τού διαγωνισμού είναι οί ακόλουθοι :

1) "Η συλλογή θ' αποτελεστεί από 50 ποιήματα,
και τόσα θά βραβευτούν, αδιάφορο αν είναι ένός ή
περισσότερων ποιητών. Γίνονται δεκτές συλλογές, άλ-
λά και ξεχωριστά ποιήματα. Τό βραβείο θά δίνεται
γιά κάθε ποίημα ξεχωριστά και θά είναι δραχμές εί-
κοσι γιά τό καθένα.

2) Τά ποιήματα πρέπει νά είναι άπλά και όσο μπο-
ρεί πιό σύντομα. Νά μην έχει τό καθένα περισσότε-
ρους από 20 στίχους και οί στίχοι νά μην είναι μεγα-
λύτεροι από έντεκασύλλαβοι. Τά θέματα θά παρθούν
άπό τήν καθημερινή ζωή τών παιδών, τά νοήματα
πρέπει νά είναι άπλά και παιδικά και στενά δεμένα
μέ τή μορφή και ή γλώσσα καθαλή δημοτική, ή γλώ-
σα τού σπιτιού, άπλη και δίχως ιδιοτισμούς. Οί φρά-
σες σύντομες και μέ άβίαστη σύνταξη. Με κάθε στρο-
φή νά τελειώνει και κάποιο άκέραιο νόημα.

3) Τά ποιήματα πού θά σταλούν πρέπει νά μην έ-
χουν δημοσιευτεί.

4) Τά χειρόγραφα καθαρογραμμένα πάνω στή μίαν
όψη μόνο τού χαρτιού και υπογραμμένα τό καθένα
μέ κάποιο, όχι γνωστό, ψευδώνυμο ή άλλο διακριτικό
σημάδι, θά συνοδεύονται μ' έναν κλειστό φάκελλο πού
θά γράφει άπ' έξω τό ψευδώνυμο ή διακριτικό σημά-
δι τού ποιήματος και θά περιέχει τήνομα και τήν άκρι-
βή διεύθυνση τού ποιητή μαζί μέ τή δήλωσή του πώς
θέλει νά ήπογραφεί τό ποίημα αν βραβευτεί και τυ-
πωθεί. "Ε' ανοιχτούν μόνο οί φάκελλοι εκείνων πού θά
βραβευτούν. Κανένα χειρόγραφο δέν θά επιστραφεί.

5) Τήν κριτική έπιτροπή θ' αποτελέσουν οί κ. κ.
Α. Δάνος, Κ. Καρθαίος, Κ. Παρορίτης, Α. Ταγκό-
πουλος και Α. Τρανός. Γραμματέας τής 'Επιτροπής
και εισηγητής τού διαγωνισμού ό Ρήγας Γκόλφης και
σ' αυτόν πρέπει νά στέλνονται οί φάκελλοι μέ τά ποι-
ήματα. "Η κρίση τής έπιτροπής θά διαβαστεί σέ δη-
μόσια αίθουσα και θά δημοσιευτεί στό «Νουμάς».

6) "Όσα ποιήματα βραβευτούν θά γίνουν αποκλει-
στικό χτήμα τής 'Εκδοτικής 'Εταιρείας «Τύπος» πού
θά τά εκδώσει όλα μαζί σέ βιβλίο, χωρίς κανένα άλλο
λουθήσει και μουσικός και ζωγραφικός διαγωνισμός
γιά νά συντεθούν εικόνες και μουσική γιά μερικά άπ'
δικαίωμα τού ποιητή, έκτός από τό βραβείο. "Ε' άπο-
τά ποιήματα πού θά βραβευτούν.